БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 48 (18.525). ● Якшанба, 1983 йил 27 февраль ● Баҳоси 3 тийин.

ЭРТАГА — ТОШКЕНТДА РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ ОЧИЛАДИ

● ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИ МАРРАЛАРИНИ ЭГАЛЛАШ УЧУН КУРАШДА

● ДАЛАЛАРДА ҚИЗҒИН ИШ ПАЛЛАСИ БОШЛАНМОҚДА

● ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИ КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЕВЕРСИН

СЎЗ ВА ИШ БИРЛИГИ

Партия совет халқининг коммунистик бунёдкорлик йўлидаги баҳодирона ишларига бошчилик қилиб, экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида катта муваффақиятлар қўлга киритилишини таъминламоқда. Жамиятни ривожлантиришнинг объектив қонуниятларига оғишмай риоя қилиш, социалистик тузум яратиб бераётган афзалликлардан моҳирона фойдаланиш бу ютуқларнинг асосий омили бўлмоқда. Айни пайтда партия ўзининг барча бўғинларида ленинча иш услубини қатъият билан қарор топтирмоқда.

Ишда муваффақият қозонишнинг муҳим шарти бўлмиш ленинча услуб ижтимоий жараёнларга илмий ёндашиш руҳи билан суғорилган бўлиб, бу услуб ўзига ва бошқаларга нисбатан юксак талабчанликни кўзда тутади, хотиржамликка берилишга йўл қўймайди, бюрократизм ва расмиятчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши мўросасиз кураш олиб боради. Шу туфайли партия ташкилотларининг амалий фаолиятида сўз билан ишнинг, қарор билан ижронинг бирлигига эришиш муҳим шартдир.

Дабдабали сўзларга зўр бермай, балки ишни кўзлаш шу куннинг талаби эканлигини чуқур ҳис этган кўпчилик партия ташкилотлари омманинг ҳақиқий ташкилотчилари ва тарбиячилари деган номни шараф билан оқламоқдалар. Бу нарса саноат ва қурилишда план ва топшириқларнинг тўла ва ортиғи билан бажарилаётганлигида, қишлоқ хўжалигида муттасил юқори натижаларга эришилаётганлигида ўз ифодасини топмоқда.

Қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши лозим эканлиги ҳар бир кишига аён. Зотан, партия қарорлари коллектив иродаси, омманинг жамланган тажрибасидир. Лекин ҳамиша ҳам бунга етарли эътибор берилмаслиги натижасида айрим қарорлар тўла бажарилмай қолади. Бунинг сабабларини аниқлаш ўрнига баъзан айни шу масалалар бўйича янги қарор қабул қилинади. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми бундай иш услубини қаттиқ қоралаб. қабул қилинган қарор охиригача бажарилмас экан, шу масала хусусида такрор қарор чиқариш номақбул иш деб таъкидлади. Қарорларнинг ижросини контрол қилиш ва текшириш — ташкилотчилик ишининг мезонидир.

Сўз ва иш бирлигини ўз фаолиятининг мазмуни деб билган партия, совет, хўжалик органлари жуда кўпчиликни ташкил этади. Умуман бундай иш услуби ҳамманинг ҳаёт нормасига айланмоқда. Аммо бунга яхши тилак ва истаклар билангина эришиб бўлмайди. Бунинг учун астойдил ва тинимсиз меҳнат қилиш, берилган ваъданинг устидан чиқиш, қабул қилинган қарорларнинг бажарилишига қатъият билан эришиш, ҳамиша онгли, юксак партиявий интизомга риоя қилиш сув билан ҳаводек зарур.

Баъзан ходимлар истиқболда қилинадиган ишлар кўламига маҳлиё бўлиб, бу натижалар барчанинг биргаликдаги тинимсиз меҳнати, ҳар бир иш участкаси ва иш ўрнида юксак маром ва меъёрга эришиш маҳсули эканлигини унутиб қўядилар. Оқибатда обрўли минбарлардан туриб сўзланган нутқлар, зиммага олинган мажбуриятлар амалий, ташкилотчилик ишлари билан мустаҳкамланмаганлигидан бажарилмай қолади. Ахир, йигит сўзидан, арслон изидан қайтмайди, деган муқаддас лафз қаерда қолди!! Сўз бердингми — устидан чиқ, ваъда бердингми — бажар! Бунга эришмас экансан, халқ сени субутсиз киши дейди, ваъдабоз, мақтанчоқ эканлигингни юзингга очиқ айтиб, сендан юз ўгиради. Халқ ишончидан маҳрум бўлиб қоларкансан, сенинг гапларингга, ваъдаларингга ҳеч ким ишонмайди.

Бухоро область, Қоракўл районидаги Максим Горький номли колхоз раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, Озиқ-овқат программасини бажаришда сут етиштиришни кўпайтиришнинг аҳамияти ҳақида оғизларидан бол томиб гапиришади. Аммо гап ваъдага вафо ҳақида борганида тилларини тишлаб қолишади.

— Говмиш сигирларимиз панд бериб қўйди, — дейишади улар масъулиятдан бўйин товлаб. — Бўлмаса, ҳар бош сигир бир йил ичида сутни 460 килограмм камайтириб юборармиди!!

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Шу райондаги Киров номли колхозининг сут-товар фермасида ҳар бош сигирдан соғиб олинаётган сутнинг миқдори ўтган йилдагига нисбатан 236 килограмм, Свердлов районидаги «Коммунизм» колхозида эса 246 килограмм камайиб кетганлигини бу хўжаликларнинг раҳбарлари қандай баҳона билан изоҳлашаркин!

Юбилей йилида икки область, бир нечта район давлатга пахта сотиш планларини бажара олмади. Ҳар ўн хўжаликдан бири 16,3 минг тонна гўштни, қарийб ҳар беш хўжаликдан бири 26,9 минг тонна сутни, қарийб ҳар ўн бир хўжаликдан бири 318,5 миллион дона тухумни кам етказиб берди. Сирдарё, Сурхондарё областларида чорвачилик маҳсулотларини камайтириб юборган хўжаликлар оз эмас.

Ишчанлик совет кишиларининг улуғ фазилати бўлиб, бу фазилат ҳар бир кишига хос бўлиши, интизом мезонига айланиши лозим. Ишчанлик ва жонкуярлик кадрларимиз фаолиятининг асосий белгисидир. Шу боисдан амалий иш ўрнига умумий муҳокамаларга берилувчи, зиммага олган ваъда ва мажбуриятни бажариш учун масъулиятни ҳис этмовчи ходимларга нисбатан қаттиқ талабчанлик кўрсатиш керак. Бу борада В. И. Лениннинг «Ўз ишингни ҳамиша текшириб тур, чунки сўз сўзлигича қолиб кетмай, хўжалик қурилишининг амалий ютуқларига айланган бўлсин» деган кўрсатмасини ҳамиша ёдда тутиш лозим.

Биз инсоният ҳали билмаган, энг юксак даражада уюшган жамият — коммунистик жамият қурмоқдамиз. Бу жамиятни меҳнатсевар, соф виждонли, ғоявий эътиқодли кишилар қурмоқда. Улар ўзлари учун, жамиятимиз бахт-саодати йўлида қилаётган мардонавор меҳнатда «ҳар бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган принципни қарор топтирмоқдалар. Ҳар бир меҳнаткашнинг интизомини, ишга онгли муносабатини мустаҳкамлаш биринчи ўринга қўйилмоқда. Шу ўринда миллионлар ижоди бўлган социалистик мусобақанинг ошкоралиги, натижаларни қиёслаш мумкинлиги, рекордларни такрорлаш лозимлиги ҳақидаги принципларига ҳамиша риоя қилиш зарурлигини эслатиб ўтмоқчимиз.

Кўп жойларда бунга тўла риоя қилинмоқда. Аммо баъзан шундай бўлиб қоладики, мусобақа ғолиблари меҳнатига яраша шарафланади, уларни ҳамма билади. Айни пайтда меҳнат беллашувида четга чиқиб қолган қолоқларни эслаймиз. Ахир, улар мажбурият олаётган пайтларида ҳаммадан кўра кўпроқ шовқин-сурон кўтаришган эди-ку! Мана энди мусобақага якун ясалган пайтда ўзларини камтарона сипо тутиб, чурқ этмай ўтиришади. Ана шундай сусткашлик билан ишлайдиган, сўзининг устидан чиқмайдиган субутсиз кишилардан қаттиқ масъулият талаб қилиш керак. Шундагина сўз ва иш бирлигини таъминлаган, умумий юксалиш ишига ҳамманинг баравар ҳисса қўшишига эришган бўламиз.

КПСС Марказий Комитетида

КПСС Марказий Комитети «Уй-жой бинолари ва социал-маиший объектлар қурилиши планларини бажаришни таъминлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда қайд этиладики, КПСС XXVI съездида белгиланган социал программага мувофиқ мамлакатимизда уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қурилиши кенг кўламларда олиб борилмоқда. Шу беш йиллик бошидан буён жами саҳни 210 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди, уй-жойлар янада ободонлаштирилди, умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия болалар муассасалари, касалхоналар ва поликлиникалар тармоғи кўпайди.

Шу билан бирга бу соҳада ўтказилаётган ишлар ҳали партиянинг талабларига тўла даражада мос келмаяпти. Кўпгина меҳнаткашлар уй-жой шароитларининг яхшиланишига муҳтождирлар. Уй-жой етишмаётганлиги сабабли янги ташкил этилган ишлаб чиқариш қувватлари ҳамма жойда ҳам, айниқса Сибирь ва Узоқ Шарқ районларида кадрлар билан таъминланаяпти, деб бўлмайди.

Буларнинг ҳаммаси министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикаларнинг айрим раҳбарлари ушбу масалага етарлича эътибор бермаётганликларининг оқибатидир.

КПСС Марказий Комитети уй-жойлар қурилиши юзасидан план топшириқларининг бажарилмаслиги фактларини тоқат қилиб бўлмайдиган ҳол, деб ҳисоблайди. Икки йил ичида йиллик планларда кўзда тутилганига қараганда камроқ уй-жойлар барпо этилган. Мактабгача болалар муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари қурилишида ноқулай аҳвол вужудга келмоқда. Касалхоналар ва поликлиникалар паст суръатлар билан барпо этилмоқда. Айниқса, қишлоқда якка тартибда уй-жой қурилиши ҳажми асоссиз равишда қисқартирилмоқда, уй-жой қурилиши кооперацияси суст ривожлантирилмоқда.

Туркманистон, Тожикистон, Молдавия ва Қирғизистон ССРда, Россия Федерациясининг бир қанча автоном республикалари, ўлкалари ва областларида, Украина ва Қозоғистонда уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қурилиши планлари бажарилмаяпти.

Қарорда уқтириб ўтилганидек, ССР нинг кўпгина министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, ўлка, область партия комитетлари, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари уй-жой бинолари ва социал-маиший объектлар қурилиши планларининг бажарилмаётганлигига тоқат қилиб келмоқдалар, белгиланган топшириқларни барбод этиш фактларига ўткир принципиал баҳо бермаяптилар.

Қурилиш ва пардозлаш ишларининг сифати пастлиги жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Планлар қониқарсиз бажарилаётганлиги учун қурилиш министрликларининг коллегиялари ва шахсан министрлар қаттиқ жавобгардирлар, улар уй-жой-граждан қурилиши билан суст шуғулланмоқдалар, уни биринчи даражали аҳамиятга молик иш, деб ҳисобламаяптилар. СССР Оғир саноат қурилиши министрлиги билан СССР Саноат қурилиши министрлиги 1981-1982 йилларда жами саҳни салкам икки миллион квадрат метр уй-жой биноларини кам қуриб берди. СССР Нефть ва газ саноати қурилиши министрлиги, «Минвостокстрой», Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, бошқа министрликлар уй-жойларни ва социал-маиший объектларни фойдаланишга топширишда анчагина қолоқликка йўл қўйдилар.

Буюртмачи министрликлар билан идоралар уй-жойлар қуриш планларининг бажарилиши тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилмаяптилар. СССР Газ саноати министрлиги, Нефть химияси саноати министрлиги, СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги, Станоксозлик саноати министрлиги, бошқа министрликлар уй-жойларнинг планлаштирилган ҳажмларда фойдаланишга топширилишини йил сайин таъминламаяптилар. Саноат корхоналарини, уй-жойлар ва социал-маиший объектларни ҳамон нокомплекс планлаштириш ва қуриш давом этмоқда, бу эса корхоналарни малакали кадрлар билан таъминлашда анча қийинчиликлар ва махсулотнинг кўплаб нобуд бўлишига олиб келмоқда. СССР Госплани планларда уй-жойларга талаб-эҳтиёж энг катта бўлган айрим саноат районларининг ўзига хос хусусиятларини ҳамиша хам ҳисобга олаяпти деб бўлмайди.

Қишлоқда ва хусусан РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасида уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилишини анча кучайтириш зарурлигига эътибор жалб қилинди.

СССР Госстройи, Госгражданстрой ва халқ депутатлари Советларининг баъзи ижроия комитетлари уй-жой-граждан қурилиши планларини бажаришда, уларнинг сифатини оширишда, шаҳарлар ҳамда аҳоли пунктларини лойиҳалаш ва қуришда жиддий нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Бир қанча шаҳарларда меҳнаткашлар уй-жойларга муҳтож бўлиб туришганига қарамай, унча зарур бўлмаган ва қимматга тушадиган объектлар, кўп қаватли бинолар ва якка-якка лойиҳаларга мувофиқ уйлар барпо этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси оммавий уй-жой қурилишини қимматлаштириб, куч ва маблағларни бошқа ишларга жалб этишга олиб келади. Шаҳарларда ягона буюртмачи хизмати етарлича такомиллаштирилаётгани йўқ.

КПСС Марказий Комитети шуни таъкидлайдики, уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектлар қурилиши юзасидан ўн биринчи беш йиллик планини сўзсиз бажариш КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида катта социал-сиёсий аҳамиятга эга бўлган ғоят муҳим вазифадир.

Бу вазифани ҳал этишда 1983 йилги уй-жой ва социал-маиший қурилиш планининг бажарилиши белгиловчи роль ўйнайди.

КПСС Марказий Комитети министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раҳбарларидан уй-жой-граждан қурилишига муносабатни тубдан ўзгартиришни талаб қилди. Уй-жойларни, коммунал ва социал объектларни планлаштирилган ҳажмларда ишга туширилишини таъминловчи комплекс тадбирлар ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин. Йирик панелли уйсозликдаги мавжуд қувватлардан фойдаланиш анча яхшилансин. Қурилиш сифати сабот билан яхшилансин, қуриб битказилмаган уй-жойлар ва социал-маиший объектларни қабул қилиш фактларига қатъиян чек қўйилсин.

СССР Госпланига, СССР Госснабига, СССР Қора металлургия министрлигига, СССР Минлесбумпромига ва бошқа министрликларга биринчи навбатда уй-жой-граждан қурилиши учун қурилиш ташкилотларини ёғоч тахта билан, металл маҳсулотлари, линолиум, санитария-техника асбоб-ускуналари ва материал ресурсларининг бошқа турлари билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Уй-жойлар, мактабгача болалар муассасалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш юзасидан план топшириқлари бажарилиши учун қурилиш министрликлари, министрлари шахсан жавобгар эканликларига уларнинг эътибори жалб этилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларига, министрликлар ва идораларга уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилишини ташкил этишда уларнинг бир маромда ишга туширилишига, шаҳарлар ва аҳоли пунктларини комплекс қуришга, шаҳарсозлик ва архитектура сифатининг яхшиланишига қатъият билан эришиш таклиф қилинди. Уй-жойларни тақсимлаш ва территориал жиҳатдан жойлаштириш чоғида саноат корхоналарининг манфаатлари яхшироқ ҳисобга олинсин. уларнинг маблағи ҳисобига қурилган уйларда уларнинг қўшган ҳиссасига қараб уй-жой майдони ўз вақтида ажратиб берилсин.

Уй-жой фонди сақланишини таъминлаш, уни модернизациялашга оид ишларни актив амалга ошириш, уй-жойларни капитал ремонт қилиш сифатини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар амалга оширилсин. Ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг якка тартибда қурилган уй-жойларини реконструкция қилиш ва ободонлаштиришга оид имкониятлардан тўлароқ фойдаланилсин. Яхши сақланган уй-жой фондини асоссиз равишда бузишга, уни бошқа мақсадлар учун олиб қўйишга ҳамда уй-жойларни камайтиришга олиб келадиган бошқа хил нуқсонларга йўл қўйилмасин.

КПСС Марказий Комитети 1984 ва 1985 йилларга мўлжалланган планларда СССР Госплани уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилиши ҳажмини 1981—1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш беш йиллик плани топшириқларининг сўзсиз бажарилишини таъминловчи миқдорларда белгилашни зарур деб топди. 1984 йилдан бошлаб қурилиш министрликларига пудрат ишлари планларида уй-жойлар ва социал-маиший объектларни фойдаланишга топшириш юзасидан топшириқларни белгилаш таклиф этилди.

1986-1990 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларини ишлаб чиқиш чоғида уй-жой ва маданий-маиший қурилишни янада яхшилаш, унинг сифатини анча ошириш, йирик панелли ва ёғоч уйсозлик заводларини янги технологик жараёнлар ва асбоб-ускуналардан фойдаланиш йўли билан қайта қуроллантириш, шунингдек самарали қурилиш ва пардозлаш материалларини ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш кўзда тутилсин.

СССР Госстройи, Госгражданстрой, СССР Госплани, қурилиш министрликлари ва идоралари олдига 1983-1985 йилларда уй-жой-граждан қурилиши қийматини арзонлаштириш, индустрлаштириш даражасини ошириш, моддий ва меҳнат харажатлари тежалишини таъминлаш, уй-жой қурилишини прогрессив турдумга ўтказишни жадаллаштириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифалари қўйилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетларига ташкилотчилик ишларининг аниқ мақсадга қаратилишини таъминлаш, уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилиши планларининг бажарилиши учун кураш таъсирчанлигини, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш топширилди. Бу вазифани ҳал этишга партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари йўллаб турилсин. Уй-жой-граждан объектлари қурилиши муддатлари барбод этилишининг ҳар бир факти партия ва давлат интизомининг жиддий бузилиши деб қаралсин.

Партия ташкилотларига қурувчилар орасида оммавий-сиёсий ишларни авж олдириш, социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш, бригада пудратини, илғор коллективлар ва ишлаб чиқариш новаторлари тажрибасини кенг ёйишга эришиш таклиф этилди.

КАРТОШКА МЎЛ БЎЛСИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент области колхоз ва совхозларининг 1983 йилда картошка етиштиришни 185 минг тоннагача, яъни 1982 йилда амалда олинганига қараганда 33 процент ошириш борасида тадбирларини маъқуллади.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд этиб ўтилганидек, картошкакорликни ихтисослаш ва концентрациялаш, илм-фан ва илғорлар тажрибасини жорий этиш ишларини юксак даражада механизациялаш асосида белгиланган тадбирларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, область колхоз ва совхозлари раҳбарларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисобланиши лозим. Қолоқ хўжаликлар ва бригадаларга мўл ҳосил олишда зарур ёрдам берилиши керак.

Республика Госпланига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»сига минерал ўғитлар, заҳарли химикатлар, гербицидлар, қишлоқ хўжалик техникаси, хусусан картошкани парвариш қилиш ва йиғиштириб олишни механизациялаш даражасини ошириш учун МТЗ-80 тракторлари ва картошка экадиган механизмларни ўз вақтида ажратиб беришда Тошкент областининг колхоз ва совхозларига мумкин қадар кўпроқ ёрдам кўрсатиш топширилди.

«Узсортсемовощ» бирлашмаси Тошкент областининг хўжаликларига айниқса тезпишар навли картошка уруғлигини мамлакатнинг шимолий районларидан етарли миқдорда ташиб келтириш юзасидан қўшимча чоралар кўриши шарт.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари Тошкент области колхоз ва совхозларининг тадбирларини барча хўжаликларда кенг кўламда муҳокама этишлари ва 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган топшириқлар сўзсиз бажарилиши учун амалий чоралар кўришлари зарур.

Тошкент области колхоз ва совхозларининг 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги ТАДБИРЛАРИ

Тошкент областининг партия, совет, қишлоқ хўжалиги органлари, колхоз ва совхозлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини изчил амалга оширганликлари натижасида қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш суръатларини кучайтирмоқдалар ва мамлакат Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Шу беш йилликнинг икки йили мобайнида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг барча асосий турлари юзасидан план ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди.

1982 йилги ғоятда ноқулай келган об-ҳаво шароитлари — қаттиқ сув танқислиги ва қурғоқчиликка қарамай, областда мўл ҳосил етиштирилди ва қарийб 1 миллион 150 минг тонна мева ва сабзавот маҳсулоти йиғиштириб олинди. Бу 1976—1980 йиллардаги ўртача даражадан 120 минг тонна кўп. Савдога, Умумиттифоқ фондига, саноат корхоналарига 923 минг тонна шу қимматли озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди. Бу эса тайёрлаш давлат планидан 174 минг тонна кўп.

Область картошкакорлари катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўтган йили ялпи картошка ҳосили 139 минг тоннани ташкил этди. Бу — ўнинчи беш йилликдаги ўртача даражадан икки баравар ортиқдир. Областнинг ихтисослаштирилган колхоз ва совхозларида картошканинг 73 процентдан кўпроғи етиштирилди. Калинин районининг картошкакорлари 1982 йилда ҳар гектар майдондан 190 центнердан, Тошкент ва Орджоникидзе районларининг меҳнаткашлари 131—146 центнердан картошка йиғиштириб олдилар ва мазкур тармоқнинг юксак рентабелли бўлишига эришмоқдалар.

Область колхоз ва совхозлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларига амал қилиб, меҳнат, ишлаб чиқариш ва технология интизомини мустаҳкамлашга қаратилган ишларни кучайтириб юбордилар, 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтиришга оид тадбирларни ишлаб чиқдилар, бунда картошка ялпи ҳосилини 185 минг тоннага етказиш назарда тутилади. Бу 1982 йилдагига қараганда 33 процент кўп.

Картошка етиштиришни белгиланган даражада кўпайтиришга картошка экиладиган майдонларни кенгайтириш, шунингдек ерлардан янада самарали фойдаланиш ҳисобига эришилади. Ички резервлардан тўла фойдаланишга катта эътибор берилади. Бунда энг муҳими ҳосилдорликни ошириш, қолоқ хўжаликлар ва бригадаларни илғорлар даражасига олиб чиқиш асосий вазифадир. Ҳар гектар майдондан ўртача ҳисобда 134 центнердан картошка йиғиштириб олиш белгиланган. Бунинг учун область колхоз ва совхозларида хўжаликнинг ўзида ихтисослаштиришни чуқурлаштиришга оид тадбирлар амалга оширилмоқда, картошкани механизация йўли билан етиштирадиган ва йиғиштириб оладиган ихтисослаштирилган бригадалар ташкил этилди. Ҳамма жойда меҳнатни ишбай — мукофот усулида ташкил этишнинг нарядсиз формаси жорий этилди.

Картошка экиш учун куздан бошлаб минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантирилган ва ҳайдаб қўйилган энг серҳосил ва нам билан яхши таъминланган ерлар ажратилди. Ҳозир ерлар озиқ-овқат эҳтиёжлари учун сортларга пухта сараланган тезпишар картошка навларини механизация йўли билан экишга тайёрланмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ минг гектардан ортиқроқ майдонга ана шу қимматли экин экилди. Ерларни юмшоқ ва бегона ўтлардан тоза сақлаш мақсадида қатор ораларига мунтазам ишлов берилади, шунингдек экин униб чиқиш олдидан ва униб чиқиш пайтида тўрсимон бороналар билан бороналанади.

Картошка ғоят нам тупроқни талаб қилишини ҳисобга олиб, тахминан ҳафта сайин ҳосил туккунга қадар тез-тез ва ҳосил тугиш даврида ҳар беш-олти кунда суғориш белгиланди.

Шу билан бирга экинларни парвариш қилиш юзасидан амалга ошириладиган ишларни ғоят сифатли ва ўз вақтида ўтказиш белгиланди.

Картошка тўлиқ пишиб етилгандан кейин у картошка йиғувчи агрегатлар ёрдамида йиғиштириб олинади.

Яхши сифатли картошка олиш ва ҳосилни йиғиштириш вақтидаги нобудгарчиликни камайтириш учун йиғим-терим олди махсус тадбирларини ўтказишга — картошка палагини ўриб олишга, комбайнларни ва механизациянинг бошқа воситаларини тўғри созлаб қўйишга, ҳосилни йиғиштириб олишнинг илғор усулларини жорий этишга ва шу сингари ишларга алоҳида эътибор берилади.

Картошка уруғчилигига ҳам алоҳида аҳамият берилади. Ихтисослаштирилган колхоз ва совхозларда юқори сифатли уруғлик картошка олиш учун уруғлик картошка экишга энг серҳосил ерларни ажратиш, ихтисослаштирилган бригада ва звенолар тузиш, уларни зарур миқдорда техника ва ишчи кучи билан таъминлаш белгиланди.

Область картошкакорлари белгиланган марраларни эгаллашга ғоят катта аҳамият бериб, колхозлар ва совхозлар, бригадалар, звенолар ўртасида экинни парвариш қилиш юзасидан агротехника ишларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш ҳамда ҳосилни қисқа муддатларда ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдирадилар, 1983 йилда камида 185 минг тонна картошка етказиб бериш учун барча ишларни қиладилар.

Бу тадбирлар Тошкент области илғор картошкакорларининг 1983 йил 18 февралда бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов 25 февраль куни Кремлда Япония савдо-саноат палатасининг президенти, Япония — Совет иқтисодий ҳамкорлик комитети раиси С. Наганони қабул қилди. У Япония савдо-иқтисодий делегациясига бошлиқ бўлиб Совет Иттифоқига келган.

Суҳбат давомида Совет — Япония савдо-иқтисодий муносабатларига доир масалалар юзасидан очиқ фикрлашиб олинди. СССР билан Япония ўртасида ҳар иккала мамлакатга иқтисодий фойда келтирадиган амалий ҳамкорликни ривожлантиришнинг ижобий аҳамиятга эга эканлиги қайд этилди.

Н. А. Тихонов Японияда баъзи доираларнинг Совет — Япония савдо-иқтисодий муносабатларини янада ривожлантиришни ҳар хил сохта ёки ташқаридан тиқиштирилган масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқ қилиб қўйишга уринишлар беҳуда эканлигига С. Наганонинг эътиборини жалб этди. Айни вақтда совет томони бошқа кўпгина мамлакатлар билан бўлганидек, Япония томони ҳам шундай ҳамкорликка тайёр эканлигини билдирган тақдирдагина Япония билан ҳам узоқ муддатли асосда амалий ҳамкорликни кенгайтиришга тайёр эканлигини изҳор этди.

С. Нагано Японияннинг савдо-саноат доиралари номидан гапириб, СССР билан ўзаро манфаатли савдо ва кенг кўламдаги иқтисодий ҳамкорликнинг ривожланишидан манфаатдор эканлигини айтди, шунингдек Москвада Япония савдо-иқтисодий делегациясига кўрсатилган эътибор ва меҳмондўстлик учун совет томонига ташаккур изҳор қилади.

(ТАСС).

ЛАУРЕАТ ИШЧИЛАРГА — МУКОФОТЛАР

25 февраль куни Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг меҳнатда юксак ютуқларга эришган илғорларига 1982 йилги СССР Давлат мукофотлари лауреатларининг дипломлари ва фахрий нишонлари топширилди.

ВЦСПС раиси С. А. Шалаев мукофотларни топшириб, шундай деди: ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар энг яхши вакилларининг бунёдкорлик меҳнати — мамлакатимиз миллион-миллион меҳнаткашлари учун ёрқин намуна бўлиб, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми белгилаб берган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш гаровидир.

Мукофотланганлар ўзларининг меҳнатига берилган юксак баҳо учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қилдилар. Улар бундан буён ҳам социалистик Ватан фаровонлиги йўлида бутун куч ва билимимизни сарфлайверамиз, деб ваъда бердилар.

(ТАСС).

«КОСМОС-1442» ПАРВОЗДА

1983 йил 25 февраль куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1442» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишламоқда. Координация-ҳисоб маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ

ЧОРВАЧИЛИКНИ ИНТЕНСИВЛАШ — ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИНГ ТАРКИБИЙ ҚИСМИ

Е. Айтмуротов,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари

ПАРТИЯ Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумдаги нутқидан руҳланган Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш билан боғлиқ вазифаларни қайта кўтаринкилик билан ҳал қилмоқдалар. Чорвачиликни ҳар томонлама юксалтириш, гўшт, сут, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар етиштиришни анча кўпайтириш Озиқ-овқат программасининг муҳим таркибий қисмидир. Мана шунинг учун ҳам чорвачиликни ривожлантириш масалалари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, область ва район партия комитетларининг диққат марказида турибди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган IX пленумида шу тармоқни янада ривожлантириш бўйича тадбирлар кўриб чиқилди. Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов доклад қилди. У чуқур таҳлил асосида республикада чорвачиликнинг аҳволини ҳар томонлама характерлаб берди, партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органлари олдига агросаноат комплексининг бу муҳим ҳаётий тармоғини жадал юксалтириш бўйича вазифаларни қўйди.

Пленум 1983—1985 йилларда чорвачиликни янада тараққий эттириш тадбирларини маъқуллади. Уларда беш йиллик охирига бориб, барча категориядаги хўжаликларда гўшт (тирик вазнда) етиштиришни 950 минг тоннага етказиш ёки 1982 йилдагига нисбатан 1,5 баравар кўпайтириш, сутни 3 миллион 440 минг тоннага етказиш ёки 1,4 марта кўпайтириш, тухумни 2 миллиард 665 миллион донага етказиш ёки эришилган даражадагига қараганда 1,5 баравар кўпайтириш кўзда тутилган.

Барча турдаги чорва моллари ва паррандаларни айниқса, сигирлар бош сонини кескин кўпайтириш мўлжалланмоқда. Улар жамоат секторида 600 минг бошга етказилади ёки ҳозирги пайтда мавжуд бўлганидан 30 процент кўпаяди. Қўй ва эчкилар бош сони 14 процентга, чўчқалар бош сони 17 процентга, паррандалар эса 42 процент ошади.

IX пленум олға сурган вазифалар мураккаб, аммо бажарса бўладиган вазифалардир. Уларни бажариш учун партия ва совет органлари, агросаноат бирлашмалари, колхозлар ва совхозлар, хўжаликлараро корхоналар ходимлари шу йилнинг дастлабки ойлариданоқ барча кўрсаткичлар бўйича кўзда тутилган ўсиш суръатларини таъминлашлари, ҳар бир ферманинг қарийб ҳар ойда, ҳар куни, ҳар соатда аниқ ишлашини ташкил этишлари керак.

Ўзбекистон партия ташкилоти ўз олдига жуда кўп марта мураккаб вазифаларни қўйган ва уларни коммунистлар, бошланғич партия ташкилотлари, республиканинг ҳамма меҳнаткашларининг юксак онглилиги, матонати ва ташаббускорлигига таяниб муваффақиятли ҳал қилган. Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳозир ҳам КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг кўрсатаётган улкан ёрдамига таянган ҳолда барча резерв ва имкониятларни ишлаб чиқаришга сафарбар қилиб, гўшт, сут, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар етиштиришни жиддий равишда кўпайтиришга эришиш вазифасини қўймоқда. Чорвачиликни янада юксалтириш — бу умумхалқ, биринчи даражали иқтисодий, актуал, социал-иқтисодий вазифадир. Халқнинг ҳаётий эҳтиёжларини қондириш партиямизнинг муҳим программ талаблари бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Чорвачиликни юксалтириш ишида ҳали бизда кўпгина камчиликлар ва ҳал этилмаган муаммолар мавжуд. Ушбу тармоқни янада интенсив, тезкорлик билан ривожлантириш имкониятларидан ҳамма жойда ҳам яхши фойдаланилаётгани йўқ. Чорвачиликни муваффақиятли тараққий эттиришнинг асосий шарти — бу тўлақонли озуқаларнинг етарли бўлишидир. Шунга қарамай, бизнинг кўпгина районларимиз ва хўжаликларимизда озуқа тайёрлаш ҳозирча суст ривожланмоқда, алмашлаб экиш секинлик билан ўзлаштирилмоқда, озуқа цехлари ва аралаш озуқа саноати корхоналарини қуриш, силос ва сенаж учун иншоотларни бунёд этиш орқада қолмоқда. Иккинчи томондан эса, чорва молларни озиқлантиришнинг зоотехник қоидалари ва уларни парваришлаш технологияси бузилмоқда. Фермаларга зооветеринария хизмати кўрсатишда, наслчилик ишини йўлга қўйишда, подаларни янгилаб туришда нуқсонлар бор.

Ҳозир областлар ва районларда, колхозлар ва совхозларда, ҳар бир ферма, ҳар бир комплекс коллективларида чорвачилик бўйича ишларни танқидий нуқтаи назардан кўриб чиқиш, натижаларни тўғри баҳолаш, мавжуд камчиликларни тугатиш ва чорвачиликни резервлардан тўлароқ ва моҳирлик билан фойдаланиш асосида жадал ривожлантириш йўлларини белгилаш даркор. Айни пайтда партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларининг чорвадорлар орасидаги ташкилотчилик ишлари даражасини яхшилаш лозим.

Чорвачиликни юритишнинг интенсив методларига ҳамма жойда ўтказишни таъминлаш, ҳар бош қорамол ва паррандадан маҳсулотларнинг олинишини анча ошириш, шу жумладан 100 гектар ҳайдалган майдон ҳисобига ошириш ҳам жуда муҳимдир. Бу чорвачиликни бундан буён юксалтиришнинг бош йўлидир.

ГЎШТ тайёрлашни ошириш биринчи даражали вазифа саналади. Бизнинг республикамизда гўшт ресурсларини оширишнинг бош йўналиши — мол гўшти тайёрлашни жадал ўстиришдан иборат. Бу вазифани бажариш учун, энг аввало, қорамоллар бош сонини ўстиришни таъминлаш зарурдир. Бу соҳада анчагина резервлар бор. Сирдарё ва Жиззах областларидаги ерларнинг шартли ҳар 100 гектари ҳисобига фақат 28—29 бошдан қорамол, шу жумладан 8 бош сигир боқилмоқда. Бу республиканинг ўртача даражасидан икки марта камдир. Комсомолобод, Арнасой, Зарбдор, Октябрь, Нишон, Кўкдала, Муборак, Усмон Юсупов, Гагарин, Ленин йўли, Оқолтин, Ильич, Комсомол районларида ҳар юз гектар ер ҳисобига сигирлар бош сони атиги 5—6 тани ташкил қилади. Орқада қолаётган районларда, энг аввало, Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Қашқадарё ва Сирдарё областларининг қўриқ хўжаликларида қорамоллар бош сонини тезрок кўпайтириш лозим. Гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган совхозлар ҳамда қорамолларни парваришловчи ва бўрдоқига боқувчи чорвачилик комплексларида катта резервлар мавжуд. Бу ўринда чорва молларининг маҳсулдорлигини оширишга, суткалик семиришини ўстиришга, бўрдоқига боқиш муддатларини қисқартиришга, қорамолларнинг гўштга топшириш вазнини 440—450 килограммга етказишга алоҳида эътибор берилиши лозим. Афсуски, кўпгина хўжаликларда, бир қатор районлар ва областларда бу иш ҳозирги кун талаблари даражасида олиб борилмаяпти. Озғин қорамолларни гўштга топширишга йўл қўйилмоқда. Улардаги қорамолларнинг ўртача суткалик семириши 250—300 граммни ташкил қилаётганлиги бизни қониқтирмайди.

Янгидан ташкил қилинган 97 та дончилик-чорвачилик, озуқа етиштирадиган, маккажўхоричилик, йилқичилик-туячилик совхозлари маҳсулот етиштиришга салмоқли ҳисса қўшишлари зарур. Бу йил уларга йирик ҳажмда капитал маблағ, қишлоқ хўжалик техникаси ва наслдор бузоқлар ажратиб берилди. Республика Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифаси — белгиланган объектлар қурилишини мумкин қадар тезлаштириш, янги совхозлардаги ерларни ўзлаштирилишини жадаллаштириш, уларнинг ҳар томонлама ривожланишига кўмаклашишдан иборат.

Гўшт етиштиришни кўпайтириш муаммоларини ҳал қилишда республиканинг саҳро, ярим саҳро ва тоғ олди зоналари имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш, қўй гўшти тайёрлашни кўпайтириш даркор. Ўн биринчи беш йиллик охирига бориб барча категориядаги хўжаликларда қўй ва эчкиларни 10,5 миллион бошга етказиш, шу жумладан колхозлар ва давлат хўжаликларида 7,6 миллион бошга етказиш, қўй гўшти тайёрлашни эса 100 минг тоннага ёки 1982 йилдагига нисбатан 1,3 баравар кўпайтириш зарур. Бунинг учун энг аввало она қўйларнинг подадаги салмоғини 70—75 процентга чиқариш, яйловлар унумдорлигини яхшилаш, ҳамма жойда «Қарноб» давлат наслчилик заводи тажрибаси асосида қўйларни парваришлашнинг илғор технологиясини жорий қилиш лозим. Қўйлар ва эчкиларни боқишни ихтисослаштирилган йирик хўжаликларга жамлаш лозим. Уларда гўшт етиштириш билан бирга қоракўл терилари ҳам олинади.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришда чўчқачиликни янада ривожлантириш муҳим аҳамият касб этади. Кейинги йилларда бу борада салмоқли натижалар қўлга киритилди. Беш йил мобайнида чўчқа гўшти етиштириш 2 марта ошиб, 40 минг тоннани ташкил қилди. Бироқ ҳамма жойда ҳам бу соҳадаги муваффақиятлар кўнгилдагидек эмас. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Сирдарё, Самарқанд областларида чўчқалар бош сони секин кўпаймоқда. Наманган областида эса, ҳатто, улар бош сони камайиб кетди. Тармоқ самарадорлигини ўстириш, она чўчқалардан фойдаланишни яхшилаш, кўплаб чўчқа болалари олиш ва наслни сақлаб қолишни таъминлаш, чўчқачаларнинг суткалик семиришини ва уларни бўрдоқига боқишни кўтариш, бир центнер маҳсулот олиш учун сарфланадиган озуқа миқдорини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш вазифаси қўйилмоқда. Ихтисослаштирилган комплекслар ва совхозларда чўчқачиликни юқори суръатлар билан интенсивлашни ташкил қилиш билан бир пайтда колхозлар ва совхозлар фермаларида чўчқа гўшти етиштиришни кўпайтириш имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш, республиканинг жамоат секторида беш йиллик охирига бориб, чўчқалар бош сонини 800 мингга етказиш, чўчқа гўшти етиштиришни 70 минг тоннага етказиш зарур.

ПАРРАНДАЧИЛИКни ривожлантиришга, бройлер паррандачилик фабрикаларини қуриш ва мавжудларини реконструкция қилишга, курка ва ўрдак гўштлари тайёрлаш бўйича ихтисослаштирилган хўжаликларни ташкил қилишга йирик ҳажмда маблағлар берилмоқда. «Узптицепром» корхоналари фаолиятини янада яхшилаш учун қўшимча тадбирлар кўрилмоқда. Мақсад — мазкур беш йиллик охирига бориб, парранда гўшти етиштиришни 70 минг тоннага ҳамда тухум олишни 1,2 миллиард донага етказишдан иборатдир. Бройлер паррандачилик фабрикалари фаолиятида асосий йўналиш — жўжаларнинг суткалик семиришини ошириш ва уларни боқиш муддатларини қисқартириш, озуқа харажатларини камайтириш бўлмоғи лозим. Наслли паррандалар етиштирадиган қувватларни қуриш ва ишга туширишни тезлаштириш, паррандачилик фабрикаларини зарур миқдорда ўзларида тайёрланган инкубацион тухумлар билан таъминлаш кўзда тутилди.

Афсуски, «Узптицепром»нинг кўпгина корхоналари ёмон ишлаяпти, ишлаб чиқариш ва технология интизомини бузяпти. Кўплаб чиқинди чиқишига ва паррандалар бош сони камайишига йўл қўйяпти. Натижада улар гўшт ва тухум етиштириш планларини бажара олмаяпти. Ўзбекистон ССР Госпланы, Қишлоқ хўжалиги министрлиги «Узптицепром» ишини ҳар томонлама синчиклаб ўрганишлари, унинг фаолиятини яхшилаш учун кескин чора-тадбирлар кўришлари кераккки, паррандачиликни ривожлантириш бўйича белгиланган тадбирлар сўзсиз бажарилишин таъминлансин.

Шуни қайд этиш кераккки, айрим колхоз ва совхозларда илгари мавжуд бўлган паррандачилик фермалари асоссиз равишда тугатиб юборилди. Янгидан ташкил қилинган совхозларда эса бундай фермалар жуда сусткашлик билан барпо этиляпти. Республиканинг барча хўжаликларида яқин муддат ичида паррандачилик фабрикалари ташкил қилинишига ва уларни ривожлантиришга жиддий эътибор берилмоғи лозим.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришга матлубот кооперацияси, Савдо министрлиги ташкилотлари, корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлари салмоқли ҳисса қўшмоқлари даркор. Ўзбекбирлашув тадбирларида 1985 йилда аҳолига гўшт сотишни сўйилган вазнда 120 минг тоннага чиқариш режалаштирилган. 1982 йилда аҳолига 79 минг тонна гўшт сотилган эди. Республика Савдо министрлигининг ёрдамчи хўжаликларида гўштни, айниқса, чўчқа гўшти етиштиришни жиддий кўпайтириш белгиланмоқда.

РЕСПУБЛИКА партия ташкилоти корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш бўйича собитқадамлик билан иш олиб бормоқда. Ҳозиргача салкам 2400 та ёрдамчи хўжалик ташкил қилинди. Бу 1980 йилдагидан 2,5 баравар кўп демакдир. Ўтган йили улар 28 минг тоннадан зиёд гўшт, 12 минг тонна сут, қарийб 30 миллион дона тухум етиштириб, ўз корхоналарининг ишчилари ва хизматчиларига сотдилар. Ердамчи хўжаликларда чорва моллари ва паррандалар бош сони ўсмоқда. Хусусий озуқа базалари мустаҳкамланмоқда. Шу билан бирга ҳали ўзининг ёрдамчи хўжалигига эга бўлмаган кўпгина корхоналар ва ташкилотлар борки, улар бундай хўжаликларни яқин вақт ичида вужудга келтиришлари лозим.

Гўшт, сут, тухум ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ресурсларини тўлдиришда аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликлари салмоқли улуш қўшмоқдалар. Мана шунинг учун ҳам партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари олдида муҳим вазифа турибди. У ҳам бўлса, қишлоқда яшовчи ҳар бир оилага чорва моллари, паррандалар ва бошқа моллар сақлаши учун барча шарт-шароитларни яратиб беришдан иборатдир. Колхоз ва совхозлар колхозчилар ҳамда совхозларнинг ишчиларига шахсий хўжаликларига чорва моллари ва паррандалар сотиб олишларига ёрдам беришлари, уларга озуқа ажратиб беришлари ва сотишлари, томорқалардан самарали фойдаланишларида кўмаклашишлари даркор.

Ўтган йил охирида далачилик бригадаларининг 20 илғор бригада бошлиғи қимматли ташаббус билан чиқди. Улар ўз кучлари билан чорва моллари боқиш, ўз коллективларининг умумий овқатланишлари учун гўшт билан таъминлаш ҳамда давлатга бешолти тонна ва ундан ҳам кўпроқ гўшт сотиш мажбуриятини олдилар. Мазкур ватанпарварлик ҳаракати ҳам ҳар томонлама оммалаштирилиши зарур. Ҳар бир бригада чорва моллига эга бўлсин. Колхозлар ва совхозлар уларга чорва моллари ва паррандалар сотиб олишларига, оддий биноларни қуришга, транспорт ва бошқа воситалар билан таъминланишларига ёрдам беришлари керак.

АҲОЛИНИ озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда балиқчилик хўжаликлари муҳим роль ўйнайди. Беш йилликнинг икки йилида республикада 1,4 минг гектар майдонда балиқ етиштириладиган ҳавзалар барпо қилинди. Беш йиллик охирига бориб, балиқ овлашни 500 минг центнерга ёки 1982 йилдагига қараганда 2,5 баравар кўпайтиришга қарор қилинди. Область ва район партия комитетлари, совет органлари ва агросаноат бирлашмалари балиқчилик хўжаликларига ушбу тармоқни ривожлантиришда амалий ёрдам кўрсатишлари керак. Колхозлар ва совхозлар ҳам ўзларида балиқчилик хўжаликлари ташкил қилсинлар. Давлат балиқчилик хўжаликлари уларга амалий кўмак кўрсатиши лозим.

Республикада сут етиштирувчи чорвачиликни ривожлантириш бўйича ҳам йирик тадбирлар амалга оширилди. КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленумидан кейин жамоат секторида сут етиштириш уч баравар ошди.

Шу билан бирга сут етиштиришни янада кўпайтириш, 1985 йилда аҳоли жон бошига сут етиштиришни 200 килограммга етказиш зарур. Шу мақсадларда тузилган тадбирларда сигирлар бош сонини анчагина ўстириш ва уларнинг маҳсулдорлигини 3 минг килограммга етказиш кўзда тутилган. Бу вазифа сут етиштиришга мўлжалланган чорвачиликни саноат асосига изчиллик билан ўтказиш, мавжуд фермаларини кенгайтириш ва реконструкциялаш ҳамда қолоқ хўжаликларни илғорлар сафига қўшиш йўли билан ҳал этилиши керак. Республика бўйича ҳар бир сигирдан ўртача 2600 килограммга яқин, 133 та колхоз ва 73 совхозда эса 2000 килограммдан камроқ сут соғиб олинмоқда.

ПОДАЛАРНИ янгилаб туриш ва бузоқларни парваришлашни тўғри йўлга қўйиш чорвачиликдаги жиддий масаладир. Республикада юз бош сигирдан 60—70 тадан бузоқ олаётган хўжаликлар ҳали анчагина. Сигирлар ва бузоқларнинг қисир қолиши ва пуштсизлигини кескин камайтириш даркор. Айни пайтда подаларни янгилаб туриш учун бузоқлар ва ғунажинлар етиштиришни жиддий равишда кўпайтириш, бу билан ҳар бир пахтачилик колхозида 400—600 тадан, совхозларда эса 1000—1200 бошдан сигир бўлиши вазифасини тезроқ ҳал қилиш лозим. Ҳар бир район ўзида подаларни янгилаш учун бузоқ етиштирадиган, мустаҳкам озуқа базасига эга ихтисослашган хўжаликка, ҳар бир хўжалик эса республика давлат наслчилик станциясидан келтириладиган сермаҳсул буқаларнинг уруғи билан сунъий равишда қочирувчи яхши ишлайдиган пунктга эга бўлсин.

Подаларни янгилаб туришда ва наслчилик ишини яхшилашда республикада ташкил қилинган наслчилик маркази ва унинг областлар ҳамда районлардаги бўлинмалари муҳим роль ўйнамоғи шарт. Улар наслчилик ишига методик раҳбарликни амалга оширишга, мавжуд насллари такомиллаштиришга, бошқа жойлардан келтириладиган жаҳон ва мамлакатимиз наслларидан фойдаланган ҳолда янги наслларни етиштириш билан шуғулланишга даъват этилгандирлар. Область ва район партия комитетлари наслчилик маркази ва унинг жойлардаги бўлинмалари ишини яхшилашга ҳар томонлама ёрдам бермоғи керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қўйган вазифаларни ҳал қилишда республиканинг илмий муассасалари муайян ҳисса қўшмоқлари зарур. Улар ишлаб чиқариш билан узвий алоқада бўлишлари, фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг жорий қилишлари, чорвачиликда вужудга келаётган муаммоларни чуқурроқ ўрганишлари, ўз фаолиятларини уларни тезроқ ҳал этишга сафарбар қилмоқлари лозим. Юқори ва айниқса, ўрта бўғинлар учун юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш уларнинг диққат марказида турмоғи лозим.

ЧОРВАЧИЛИКни янада ривожлантиришнинг асоси — озуқадир. Республикада озуқа етиштиришни жадаллаштириш ва сифатини яхшилаш учун кўп иш қилинмоқда. Чорвачиликни жадал суръатлар билан тараққий эттириш тадбирларида 1983—1985 йилларда озуқа етиштиришни анчагина кўпайтириш, озуқа экинлари экиладиган майдонларни кенгайтириш, айниқса, жон ва силос учун маккажўхори, беда, илдизмева экиладиган майдонларни кўпайтириш зарурлиги кўзда тутилган. Уларнинг ҳосилдорлигини беш йиллик охирига бориб 7 миллион тонна озуқа бирлигига етказиш ёки 1982 йилдагига қараганда қарийб 1,6 баравар кўпайтирилади. Шу мақсадларда ҳар бир колхоз, совхоз, ҳар бир хўжаликлараро корхона озуқа етиштиришнинг аниқ программасини ишлаб чиқмоғи керак. Озуқа етиштириш хўжалик ҳисоби асосида ихтисослаштирилган бригадаларда ташкил қилинсин.

Бу вазифани ҳал этиш — район агросаноат бирлашмасининг асосий вазифаларидан биридир. Озуқа сифатини яхшилаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш учун, уларнинг таннархини арзонлаштириш учун конкрет тадбирлар кўриш, такрорий, аралаш ва оралиқ экинларни экишни кенг қўллаш, аралаш озуқаларни, витамин уни, хлорелла, қаймоғи олинмаган сут ўрнини босувчи нарсаларни кўпроқ ишлаб чиқариш керак.

Калинин, Тошкент, Орджоникидзе районларининг хўжаликлари, кўпгина колхозлар ва совхозлар ҳар гектар экин майдонидан 10—12 тонна озуқа бирлигида ҳосил олмоқда. Бироқ бир қатор областлар ва районларда суғориладиган ерлардан самарали фойдаланмаяптилар. Улардан кам ҳосил олинмоқда. Қашқадарё, Жиззах областлари ва бир қатор областларнинг кўпгина районлари гектар бошига 3,5—4 тоннадан озуқа бирлиги олаётганлигини партия комитетлари томонидан кадрларга нисбатан талабчанлик сусайиб кетганлиги билан изҳолаш мумкин.

Озуқа етиштиришни янада кўпайтириш учун ҳар бир хўжаликда озуқа экинлари экиш планининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш, бундай экинлар учун яхши ерлар ажратиш, уларга органик ва минерал ўғитларни тўла нормада бериш, суғориш учун зарур миқдордаги обиҳаётни ажратиш, шу йўл билан ҳар гектар майдондан камида 10 тонна озуқа бирлиги олишга эришиш керак.

Шу билан бирга яйловлар маҳсулдорлигини ошириш учун ҳам конкрет иш олиб бориш даркор. Республика Қишлоқ хўжалиги, Мелиорация ва сув хўжалиги, Ўрмон хўжалиги министрликлари, бошқа министрлик ва идоралар, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг махсус қарорида яйловларни яхшилаш ва суғоришни таъминлаш бўйича белгиланган программасини сўзсиз бажаришлари зарур.

ПАРТИЯ XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумларида таъкидлаб ўтилганидек, ўн биринчи беш йилликда жамиятимиз эга бўлган ҳамма нарсалардан оқилона, ишнинг кўзини билиб фойдаланиш иқтисодий сиёсатимизнинг ўзаги бўлиб қолмоғи лозим. Республикада «Экономика тежамли бўлсин» шиори остида катта иш олиб боришяпти. Илғор колхозлар ва совхозлар далалар ҳамда фермаларда маҳсулот етиштиришни кўпайтирмоқдалар ва сифатини яхшиламоқдалар. Улар бунга кам маблағ, озуқа ва меҳнат сарфлаган ҳолда фан-техника ютуқларини кенг қўлланиб, иқтисод ва тежамкорлик учун қатъият билан кураш олиб бориш туфайли эришмоқдалар.

Айни пайтда бизда чорвачилик рентабеллиги паст бўлган хўжаликлар анчагина бор. Маҳсулотларнинг айрим турларини етиштириш зарар келтирмоқда. Бу нарса озуқа экинлари етиштириш таннархининг баландлиги ва ҳосилдорлигининг пастлиги билан, чорва моллари маҳсулдорлигининг пастлиги ҳамда меҳнатни ташкил қилишдаги камчиликлар билан изоҳланади.

1983 йил 1 январдан бошлаб чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини харид қилиш нархлари оширилди. Бу давлатнинг катта ёрдами бўлиб, у сўзсиз чорвачилик рентабеллигини оширишга кўмаклашади. Бироқ асосий вазифа — меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш, фермалардаги ишларни механизациялаш даражасини ошириш, озуқа экинлари ҳосилдорлигини ўстириш ва чорва моллари маҳсулдорлигини кўпайтиришдан иборат.

Рентабелли ишлашнинг сўзсиз шартларидан бири колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг барча бўғинида хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашдир. Ҳар бир хўжаликда раҳбарлар, мутахассислар, барча ходимларнинг меҳнат, моддий ва пул ресурсларидан тежабтергаб фойдаланишда, ишлаб чиқариш рентабеллигини оширишда моддий манфаатдорлиги принципини жорий қилиш ғоятда муҳимдир.

Меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш, ҳамма жойда коллектив пудрати усулига — меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз усулига ўтиш керак. Бу лоқайдликка барҳам бериш ҳамда ҳосил учун ва маҳсулдорлик учун бригада ва фермалар ходимларининг коллектив равишдаги масъулиятини ошириш, шахсий ва жамият манфаатларини узвий боғлаш имконини беради.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда фермалар, чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларини, озуқа ишлаб чиқарувчи объектларни, уй-жойлар ва чорвадорлар учун маданий-маиший аҳамиятга молик муассасалар қурилишини ҳамда реконструкциясини тезлаштириш муҳимдир. Ҳозирнинг ўзидаёқ моддий-техника ва меҳнат ресурсларини, барча имкониятларни чорвачилик объектларини муддатидан илгари ишга туширишига, қурилиш планларининг бир маромда бажарилишига жамлаш ва сафарбар қилиш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумининг чорвачиликни янада ривожлантириш бўйича қарорларини амалга оширишда партия ташкилотларининг роли муҳимдир. Улардан чорвадорлар ва озуқа ишлаб чиқарувчилар ўртасида ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишлар даражасини янги янада юксак поғонага кўтариш талаб қилинади.

ПАРТИЯ Марказий Комитети бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ишларини яхшилашга катта эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Кустанай область Фёдоровск районидаги «Путь к коммунизму» колхози партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисида»ги қарори умумпартиявий аҳамиятга эга бўлиб, унда колхоз партия ташкилоти иши ҳар томонлама таҳлил қилиб берилган. Шу қарордан келиб чиқадиган хулосалар барча қишлоқ коммунистларига тегишлидир. Ҳозирги пайтда ҳамма ерда ушбу қарорни ўрганиш ва уни сўзсиз бажариш юзасидан семинарлар ўтказиляпти.

Тошкент область партия комитетининг қишлоқда ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишлар олиб боришдаги тажрибаси диққатга сазовордир. Бу ерда ўрта бўғиндаги чорвадорлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш бўйича доимий ишловчи курслар ташкил қилинган. Район партия комитетларининг кўчма бюроларини мунтазам равишда ўтказиш қўлланилмоқда. Фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни кенг ўрганиш ҳамда жорий қилиш ташкил этилган. Социалистик мусобақа авж олдирилиб, чорвадорлар кенгаши ишлаб турибди.

Область ва район партия комитетлари чорвадорлар коллективларига партиявий таъсирни кучайтиришлари, коммунистларнинг авангардлик ролини оширишлари, қуйи партия бўғинларини, биринчи навбатда колхозлар ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари ишини активлаштиришлари даркор. Фермалар ходимларида масъулият туйғусини, принципиалликни, камчиликларга муросасизликни, юксак меҳнат интизомини тарбиялашлари зарур.

Бизнинг яқин орадаги бажарадиган ишимиз — чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорва моллари парваришини ва озиқлантирилишини яхшилаш асосида чорва моллари ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, қўйчиликда қўзи олиш мавсумини уюшқоқлик билан ўтказиш, қўзиларни ўстириш учун кўпроқ қолдириш, чорвачиликни жадал ривожлантириш учун мустаҳкам негиз яратишдан иборатдир.

Ҳар бир хўжалик раҳбари чорвадорларнинг меҳнати ва маиший аҳволи учун шарт-шароитларни яхшилаш, фермалар ходимларига медицина, савдо ва маданий хизмат кўрсатишни ташкил қилиш, уларнинг биринчи даражали истеъмол молларига бўлган эҳтиёжларини қондириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоғи лозим. Чорвадорларни маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг мавжуд тадбирларидан имкони борича кенгроқ фойдаланиш зарур.

Шубҳа йўққи, республика меҳнаткашлари чорвачиликни ривожлантириш бўйича белгиланган тадбирларни муваффақиятли бажариш учун ўзларининг барча кучларини сафарбар қиладилар ва бу билан КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИФАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

25 февраль куни Москвада СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги коллегияси ва Медицина ходимлари касаба союзи Марказий Комитети президиумининг иттифоқдош республикалар соғлиқни сақлаш министрлари, медицина ходимлари касаба союзи республика комитетлари раислари ва мамлакатнинг медик олимлари иштирокида кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

СССР соғлиқни сақлаш министри С. П. Буренков соғлиқни сақлаш муассасаларининг 1982 йилги иш якунлари ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, Пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида соғлиқни сақлаш муассасалари олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди. Кенг кўламда социал-иқтисодий тадбирлар амалга оширилганлиги натижасида мамлакат аҳолисининг сиҳат-саломатлигини яхшилашда ижобий силжишларга эришилганлиги қайд этилди.

Профилактика ишларини янада такомиллаштиришга, аҳолига медицина хизмати ва дори-дармон билан ёрдам бериш даражасини оширишга, соғлиқни сақлаш муассасалари шаҳобчаларини кенгайтиришга ва уларни медицина асбоблари билан жиҳозлашга, соғлиқни сақлаш органларининг атроф муҳитни муҳофаза қилишда янада кенг иштирок этишига катта эътибор берилди. Ҳар бир медицина ходимининг ўз хизмат ва профессионал бурчини бажариши учун масъулиятини кучайтириш зарурлиги қайд этилди, меҳнат, ишлаб чиқариш ва технология интизомини мустаҳкамлашнинг конкрет тадбирлари белгиланди.

Коллегия мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев нутқ сўзлади. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

25 февраль куни Москвада савдо ва иқтисодий ҳамкорликка доир Совет — Япония учрашуви ўз ишини тугаллади.

Қўшма декларацияда қайд этилганидек, иккала мамлакат халқлари ва бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш манфаатларини кўзлаб СССР билан Япония ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларга доир кўпгина масалалар юзасидан батафсил фикрлашиб олинди. Фикрлашув амалий вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

Шу куни учрашув қатнашчиларининг матбуот конференцияси ўтказилди.

Совет делегациясининг бошлиғи — СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари, Совет — Япония иқтисодий ҳамкорлик комитети раисининг биринчи ўринбосари В. Н. Сушков шуни таъкидладики, томонлар ўз амалий алоқаларининг якунлари ва унинг аҳволини муҳокама қилибгина қолмай, шу билан бирга бундан буёнги ҳамкорлик истикболларини, жумладан виставкалар ташкил этиш ва маданий ҳамкорликни ҳам муҳокама қилдилар. Узоқ муддатли ҳамкорлик планларини тузиш имкониятлари ҳам муҳокама этилди.

Япония делегациясининг бошлиғи — Япония савдо-саноат палатасининг президенти, Япония — Совет иқтисодий ҳамкорлик комитетининг раиси С. Нагано учрашув самарали бўлганлигини қайд этди. У иккала мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантиришни чеклаб қўяётган мавжуд ғовларга эътиборни жалб қилди. Шундай бўлса ҳам, деб таъкидлади меҳмон, Япониянинг савдо-саноат доиралари Совет Иттифоқи билан алоқаларни ривожлантириш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

Биз сиёсатни савдо-сотиқ билан боғламаймиз, деди С. Нагано, мамлакатларимиз ўртасидаги сиёсий проблемаларни сиёсий йўл билан ҳал этиш зарур. Савдо-иқтисодий ҳамкорлик ўз йўлида ривожланиши керак.

Матбуот конференциясида савдо-сотиқ ва иқтисодий ҳамкорликка доир Совет — Япония учрашувларини йилига бир марта мунтазам суратда ўтказиб туришга қарор берилганлиги маълум қилинди. Навбатдаги учрашув келгуси йилнинг апрель ойида Токиода ўтказилади.

(ТАСС).

IX ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

Баҳорни қаршилаб

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ ГЎШТ

Мирзачўлнинг қайси хўжалигига «СССР 60 йиллиги» номини бериш ҳақида ўйлаб ўтиришга ҳожат қолмади. Бу номни ҳеч сўзсиз 19-совхозга бериш зарур эди. Совхоз ходимлари халқларнинг бутун бир оиласидан — ўзбеклар, руслар, қозоқлар, қирғизлар — 26 миллат вакилларидан таркиб топган. Улар қандай ишлашяпти денг! Сирдарё областида ўртача ҳисобланган бу хўжаликни юбилей йилида ғолиблар сафига олиб чиқишди, 4420 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,7 центнердан пахта йиғиштириб олишди, сутчилик комплексини йўлга қўйишди.

Мен Шамси Қурбонов звеноси далаларида бўлдим. Бу ерда ҳамма нарса экишга шай: ернинг шўри ювилган, техника созланган, суғориш шахобчалари тозаланган, уватларда уюм-уюм ўғитлар. Звено оилавий: Шамсининг ўзи, катта ёшдаги беш (оиладаги саккиз боладан) фарзандидан иборат. Ўзлари механизатор, ўзлари сувчи. Хўжаликнинг барча бошқа звено ва бригадалари сингари бу звено ҳам пудрат асосида ишлайди. Улар учун совхоз маъмурияти бош қотириб ўтирмайди. Айниқса, Қурбонов звеноси учун. Бу звено аъзолари мазкур йилда 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта етиштиришга қарор қилишган.

Шамси Қурбоновичнинг ўзи — республикада хизмат кўрсатган пахтакор, совхоз халқ контроли группасининг аъзоси. Суҳбат пайтида бир оз ташвишли кўринади: «Баъзи ҳолларда ремонтчилар ўз ишларини охирига етказмайдилар, тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган машиналардан ҳам нуқсон топиляпти». Ёки: «Еттинчи бўлимда пол олинган, лотоклар тўла сув, аммо шўр ювиш кечикяпти. Яхшиямки, Алексей Николаевич Ким бошчилигидаги Оқолтин район агросаноат бирлашмаси ўз ишларига яқиндан киришиб кетди, бу камчиликларни ўз вақтида илғаб олди, район партия комитетининг сайёр бюроси хўжалик ходимлари хатоларини дарҳол тўғрилади. Ахир, баҳор кутиб турмайди-да!».

Шамсининг катта фарзандларидан биргинаси унинг звеносида ишламайди, бу — ўғли Ниҳол. Совхозда ветеринария врачи. Унинг ўз ташвишлари бор. Январь мобайнида соғувчи Галина Александровна Умникова ўзига қарашли сигирлардан кўп сут соғиб олди. Бироқ умуман комплекс бўйича олганда эса... ўртача бир литрданга камайиб кетди. Сут етиштиришнинг умумий миқдори ортган бўлса-да, ветеринария врачининг ташвиши асосли. Совхоз беш йиллик охиригача сут етиштиришни 40 процент кўпайтириш мажбуриятини олган. Шундай экан, ҳозирги ҳар қандай чекиниш бу йўлга тўсиқ бўлади. Бундай юксак марранни қандай эгаллаш ҳақида ҳамма ташвиш тортяпти.

Бу хўжаликка кела туриб мен йўл ёқасида «Ғаллакор» деган янги ёзувни кўриб қолдим. Ўтган йили ҳозирги «СССР 60 йиллиги» совхози ва қўшни совхознинг пахта алмашлаб экилаётган ерларидан ҳеч оғринмай икки минг гектарга яқин суғориладиган майдон ажратиб берилди, ихтисослаштирилган маккажўхоричилик хўжалиги ташкил этилди. Совхозга «Ғаллакор» деб ном қўйдилар. Хўжалик қўшни «Фарғона» аграр-саноат бирлашмаси (унга бош совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Сиддиқов раҳбарлик қилмоқда) составига кирди ҳамда биринчи йилиёқ ҳисоб-китобни оқлади — ҳар гектардан ўртача 95 центнердан дон йиғиштириб олди.

Бироқ «СССР 60 йиллиги» совхозининг директори Омон Одиловнинг ишончи комил: ем-хашак етиштиришнинг, бинобарин, чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий имкониятлари пахта етиштириладиган зонада, пахта-беда алмашлаб экишнинг ўзида — ўз оқсили ва озуқа бирлигига кўра тенги йўқ беда, шунингдек рапс, маккажўхори дони ва соядан олинадиган юқори ҳосилда.

У мени кўкламолди юмушлари билан таништирди. Совхоз ем-хашак майдонини 200 гектар кенгайтирмоқда. Барча уруғликлар тайёр.

Қисқаси, 83-йил баҳори совхоз учун алоҳида тиғизлик билан келмоқда. Аввал бошдан айтиб қўяқолайлик, бу ҳол бутун республиканинг ташвиш ва режалари учун хос.

...Тошкентдан Мирзачўл томон бораётиб Сирдарё устидан ўтганингиздан кейин катта йўлнинг ҳар икки томонида сон-саноқсиз кўлчалар кўзга ташланади. Сув шамолда енгил чайқалади. Шўрланган ерларни ювиш — бундай ерлар республикада миллион гектардан ортиқроқ — кўклам олдидан бажариладиган энг масъулиятли иш. Ҳозиргача 900 минг гектардан кўпроқ ернинг шўри ювилди: Мирзачўлда бу иш тугалланмоқда, Фарғона водийсида эса авжида. Аму-Бухоро канали иншоотлари ремонти битгач, бу ишни Бухоро воҳасида ҳам бошлаб юборишди. Шўр ювадиган сув ҳализамон Қарши чўлига ҳам оқиб боради.

Бу йил республика пахтачилигида юқори фазилатларга эга бўлган навли пахта майдонлари янада кенгайтирилади: катта майдонларга камёб тўртинчи тип ва энг зарур бўлган бешинчи типли ўрта толали, биринчи типли ингичка толали пахта навлари экилади. Яна бир ютуқ — барча асосий майдонларга биринчи класс уруғлик чигит экиш имконияти бор.

Пахта етиштириш Ўзбекистон учун бош вазифа бўлиб келган, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверади. Бироқ деҳқонлар учун КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган бошқа вазифа ҳам худди шу даражада кўндаланг бўлиб турибди. Кейинги уч йил мобайнида республикада гўшт етиштириш қарийб тўртдан бир баравар, сут етиштириш эса 21 процент ўсди. Бироқ бундай маҳсулотларга бўлган талаб-эҳтиёж ҳали тўла қондирилаётгани йўқ.

Республика чорвадорлари аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда катта иш олиб бормоқдалар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда Тошкентда бўлиб ўтган пленуми эса чорвачиликни ривожлантиришнинг сифат жиҳатидан янги босқичини белгилаб берди. Тармоқни юксалтиришнинг кенг кўламли программаси ишлаб чиқилди. 1985 йил охирига бориб пахта ҳосилининг юксак даражасини сақлаган ҳолда республика гўшт етиштиришни 950 минг тоннага, сут етиштиришни 3440 минг тоннага етказишни режалаштирди. 1982 йилга нисбатан бу кўрсаткичлар 1,4 баравар кўп.

Республикада йирик хўжалик вазифаларини ҳал этишнинг муайян тажрибаси бор. «Ғаллакор» ихтисослашган совхози шу хилдаги якка-ю ягона хўжалик эмас. Бундай совхозлардан бир йил мобайнида 20 га яқини ташкил этилди. Улардан салмоқли қўшимча дон ҳосили олинди. Ҳозирги пайтда янги дон-чорвачилик хўжаликлари тармоғи кенгаймоқда. Кўпдан-кўп чорвачилик комплексларида лойиҳадаги топшириқларга тезроқ чиқиб олиш, совхоз ва колхозларда чорвачилик базаларини қуриш ва реконструкциялаш, саҳро ва тоғ этакларидаги янги яйловларга сув чиқариш ҳисобига ҳам анча нарсаларга эга бўлинади.

Бироқ ҳар қалай «СССР 60 йиллиги» совхозидагилар ҳақ: — энг асосий резерв — чорвачиликни пахта даласи билан интенсив равишда ёнма-ён қилиб қўйишда, пахта-беда алмашлаб экишда жуда катта ресурслари яширинган озуқа экинларида. Сирдарё областидаги «Малик» совхози ва Тошкент областидаги «Политотдел» колхози бунга мисол бўла олади. Бу хўжаликларда ҳар юз гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига пахта ва бошқа хил техника экинлари билан бир қаторда 130 центнердан ошириб гўшт, минг центнерга етказиб сут олинмоқда.

Ҳозир сув омборларида обиҳаёт етишмаяпти, синоптиклар яна сув камчил бўлишини айтмоқдалар. Бугунданоқ суғориладиган сувдан фойдаланишнинг қаттиқ тартибига ўтишга тўғри келди. Шўр ювишни ерда нам тўплаш билан қўшиб олиб борилди — фақат шу йўл билангина куб километр сув тежаб қолинади. Пахтачилик практикасида биринчи марта чигитни ундириб олиш пайтида далага сув бериш ман этилди.

Суғориладиган зонанинг сув таъминотини яхшилаш учун ҳам катта тадбирлар кўрилди. Белгиланган 640 артезиан қудуғидан дастлабки 100 таси қазилди, бу йилга мўлжалланган 365 километр каналдан ҳозирдаёқ 100 километри бетонлаштирилди. Бу тадбир суғориш шахобчаларида сувнинг исроф бўлишини камайтиради. Бир қатор каналларда насос янги станциялари ва ёрдамчи шахобчалар қуриш авж олдириб юборилди. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, бу муҳим иш барбод бўлиши мумкин. Негаки, насослар етказиб бериш кечикмоқда, ишни бажарувчиларнинг ўзида — СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ташкилотларида — симлар, подстанциялар ва ҳатто пудрат ишлари учун лимитлар етишмаяпти.

Ҳам пахта, ҳам гўшт — пахтачилик зонаси учун янги шиор эмас. Бироқ бугунги кунда ана шу шиорни ҳаётга татбиқ этиш пахтакорлар, хўжаликлар, қишлоқда бошқарувнинг янги органлари ишига баҳо беришда асосий мезон бўлиб қолмоқда.

Г. ДИМОВ,
«Известия» мухбири.
Ўзбекистон ССР.
(«Известия», 25 февраль).

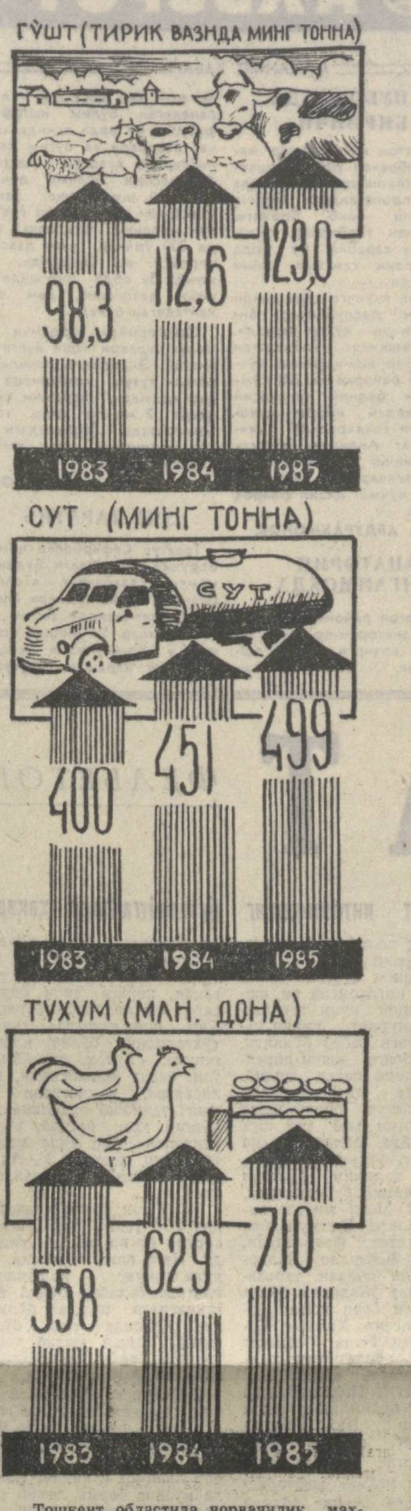

Тошкент областида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юқоридаги диаграммаларда кўрсатилган тарзда кўпаяди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

ДАДИЛ ҚАДАМЛАР

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари: Анастасия Чудная, Мунаввар Исоқовaларнинг номи тилларда достон бўлди. Улар ўзларига бириктилган сигирлардан кўп ва серқаймоқ сут соғиб олиш, умумий сут миқдорини кўпайтиришда Тошкент областидагина эмас, балки республикамизда ўзига хос тажриба мактаби яратдилар. Чиндан ҳам пойтахт область чорвадорлари сигирлардан сут соғишда байроқдор бўлмоқдалар.

Масалан, область бўйича ўтган йили ҳар бир соғин сигирдан 3474 килограммдан сут соғилди, йиллик план ва социалистик мажбурият ортиғи билан адо этилди. Беш йиллик охирига бориб ҳар бош сигир маҳсулдорлигини 3500 килограммга кўтариш чоралари кўрилмоқда. Ибрат олса арзийдиган ташаббус! Шуни қўшимча қилиш керакки, сигирлар сони ҳам мунтазам кўпайтириб борилади. 1983 йилда хўжаликларда асраладиган 150 минг бош сигир (уларнинг кўпчилиги наслли ва говмуш сигирлар) 1984 йилда 158 минг бошга етказилади. Беш йиллик охирида хўжаликлар 165 минг бош сигирга эга бўлади.

Область партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари гўштни кўпайтириш мақсадида қорамолчиликни ривожлантиришга катта эътибор бермоқдалар. Ҳамма жойда бир хил юксалишга эришиш чоралари кўрилаётир. Натижа қувончли бўляпти. Ўн биринчи беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган 1983 йилда қорамоллар сони 368 минг бошга, 1984 йилда 386 минг бошга, 1985 йилда 392 минг бошга етказилади.

Областда тайёрланадиган умумий гўштнинг катта қисмини чўчқа гўшти ташкил этади. Шуни назарда тутиб чўчқалар сонини 1983 йилда 229 минг бошга, 1984 йилда 231 минг бошга, 1985 йилда 235 минг бошга етказиш, уларнинг юқори семизликда бўлишини таъминлаш режалари белгиланиб олинди.

Пойтахт области катта қўйчилик базасига эгадир. Шу йилнинг ўзида қўй ва эчкилар миқдори 643 мингтадан ошиб кетади. 1984 йилда 656 минг бошни, беш йиллик охирида 665 минг бошни ташкил этади.

Тошкентни республикамизнинг паррандачиликдаги машъал области дейиш мумкин. Тошкент шаҳрининг аҳолисига тухум ва пархез гўшт етказиб бериш тобора кўпайтириляпти. Лекин бунга қониқиш ҳосил қилинаётгани йўқ. 1983 йилда 6 миллион 200 мингта парранда асралади. Шундан кейинги йилларда ҳам паррандалар сони оширила боради.

Барча хўжаликларда озуқа базасини мустаҳкамлаш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялашда катта ишлар қилинаётир.

Пахтачиликда «Тошкент технологияси»нинг ташаббускори бўлган область меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида чорвачиликни тараққий эттириш, маҳсулотлар тайёрлаш ва давлатга сотишда ҳам ташаббускор бўладилар деган яхши ниятлар уларга ҳамроҳ бўлсин!

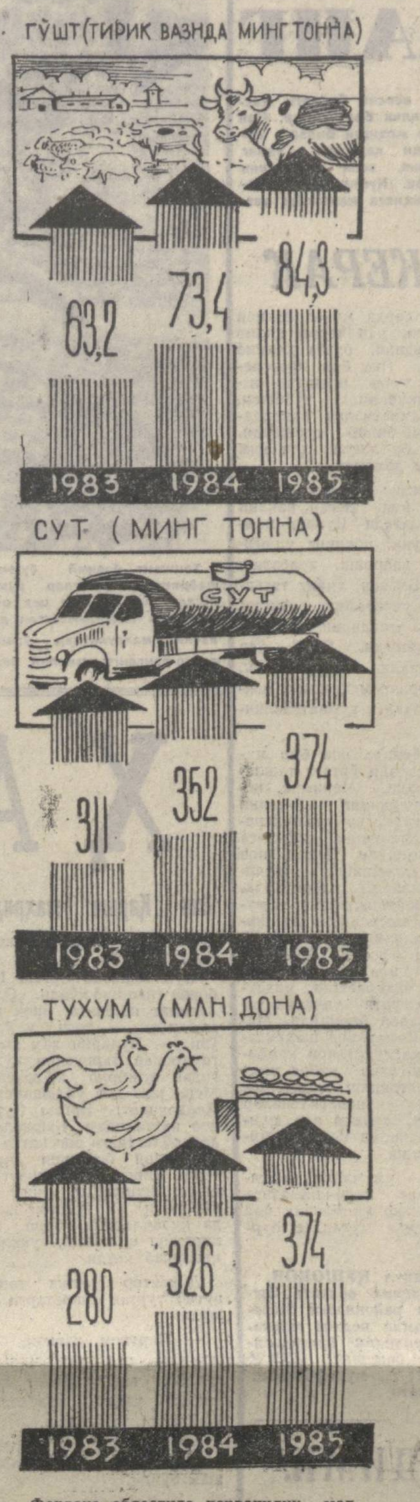

Фарғона областида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юқоридаги диаграммаларда кўрсатилган тарзда кўпаяди.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАСИН

Фарғона области чорвадорларининг дилида ҳам, тилида ҳам бир мақсад: чорвачиликни шахдам ривожлантириш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарори асосида белгиланган улкан тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб, ўн биринчи беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этишдир. Партия ва совет ташкилотлари, кенг меҳнаткашлар оммаси ички имкониятларни шу мақсад йўлига сафарбар этмоқдалар. Область беш йиллик охиригача гўшт, сут ва тухум етиштиришни нечоғли кўпайтириши диаграммадан яққол кўриниб турибди.

Область хўжаликлари беш йилликнинг ҳал қилувчи даврасн 1983 йилда 162 минг бош сигирни парвариш қиладилар. Келаси йили эса бу рақам 170 минг бошга, ундан кейинги йилда 178 минг бошга кўтарилади. Келтирилган рақамлардан кўриниб турибдики, беш йилликнинг қолган ҳар йилида сигирлар сони ўртача 8 минг бошдан кўпайтириб борилади. Айни вақтда сигирларнинг маҳсулдорлигини оширишда жуда катта муваффақиятларга эришиш кўзда тутилаётир. 1983 йилда область бўйича ҳар бош сигирдан 2650 килограммдан сут соғилса, беш йиллик охирига бориб бу кўрсаткич 3000 килограммга етказилади.

Қорамолчилик бутун чоралар билан ривожлантирилади. Лекин область территориясида катта чорва яйловлари йўқ. Шу сабабли қорамоллар озуқа базасини пахта-беда алмашлаб экишни кучайтириш, маккажўхори ва бошқа озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини ошириш йўли билан мустаҳкамлашга асосий эътибор қаратилмоқда. Фарғоналиклар олинган урғочи чорва молларнинг ҳаммасини насл учун ўстиришга сақлаб қолиш, новвосларни эса сўкимга боқиш чораларини кўрмоқдалар.

Кўп ва таннархи арзон гўшт етиштиришда чўчқачилик ҳал қилувчи роль ўйнайди. Беш йиллик охирида умумий чўчқалар сони 28 минг бошга етказилади.

Қўй-эчкилар сонини беш йиллик охирида 545 минг бошга етказиш учун барча шарт-шароитлар бор.

Бошқа областларда бўлгани каби Фарғона областида ҳам паррандачиликка алоҳида аҳамият берилаётир. Ҳозир хўжаликлар 3 миллион паррандага эга. Келаси йили ва беш йилликнинг якунловчи босқичида паррандалар сони 3 миллион 400 мингтага етказилади.

Область чорвадорларининг ибратли ишларидан бири шуки, чорвачиликда чиқим, беўрин сарф харажатларни кескин камайтириш чоралари кўрилаётир. Шунга қарамай, айрим районлар, колхозлар ва совхозларда чорва моллар туёқ сони суст кўпайтириляпти, маҳсулдорлиги кутилганча оширилмаяпти. Орин қорамоллар, чўчқалар, қўй-эчкиларнинг гўштга топширилишига йўл қўйилмоқда.

Фарғона областининг чорвадорлари ибратли ташаббуслар билан майдонга чиқиб, ҳамиша ваъдага вафо қилиб келганлар. Ўзлари белгилаган янги марраларни ҳам фидокорона меҳнат билан сўзсиз забт этадилар.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Халқаро обзор

ТИНЧЛИК ЮРИШИ

Совет Иттифоқининг сўнгги ташаббуслари хусусида чет элларда билдирилаётган фикр ва мулоҳазаларнинг асосий мазмуни шундан иборатки, Совет Иттифоқи бутун жабҳа бўйлаб кенг миқёсда тинчлик юриши қилмоқда. Бу ташаббуслар кўпчиликка ғоят манзур бўлганлиги сабабли ҳатто инглиз савдо-саноат доираларининг органи «Файнэншл таймс» газетаси ҳам ўзига хос бўлмаган руҳда маъқуллаш сўзларини ёзмоқда. «Ю. В. Андропов аниқ мақсадни кўзлаб тез ҳаракат қилиши туфайли бутун дунёнинг кўз ўнгида оқим бўйлаб сузавериш одатига чек қўйиш учун зарур чораларни кўра бошлаган раҳбар сифатида намоён бўлди, — деб уқтиради газета. — Ю. В. Андроповнинг биринчи энг катта ютуғи шундан иборатки, у қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш соҳасида тезлик билан кетма-кет таклифлар қўйиш ёрдамида Рейган ҳукуматини дипломатия жабҳасида мудофаага ўтишга мажбур қилди».

Шу ташаббуслар орасида Совет Иттифоқининг Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида Венада олиб борилаётган музокараларда 17 февраль куни киритган янги таклифлари комплекси муҳим ўрин олади. Бу таклифлар ўн йилдан бери давом этаётган шу музокаралардаги боши берк кўчадан чиқишга ва яқин вақт ичида Марказий Европадаги ҳарбий қарама-қарши туриш даражасини камайтириш жараёнига амалий асос солишга қаратилган. Бу — энг актуал вазифадир, чунки айни Европа иккала жаҳон уруши майдони бўлган эди, ҳозир эса у ядро ва оддий қурол-яроғларнинг жуда катта запаслари ғамлаб қўйилган ва икки система бевосита қарама-қарши турган жойга айланди.

Совет Иттифоқи шу қарама-қарши туриш хавфини камайтириш мақсадида бир битимга эришишга принципиал янги ва оддий ёндашишни: НАТО ва Варшава Шартномасининг Марказий Европадаги қўшинлари сонини ҳар бир томондан 900 минг кишидан, шу жумладан қуруқликдаги қўшинларни кўпи билан 700 минг кишидан ошмайдиган баб-баравар коллектив даражагача қисқартиришни таклиф қилди. Бундан ташқари, Совет Иттифоқи шу йилнинг ўзида дастлабки амалий қадам сифатида Совет Иттифоқининг қуролли кучларини ўзаро намуна асосида 20 минг киши ва Қўшма Штатларининг қуролли кучларини 13 минг киши миқдорида қисқартиришни ҳам таклиф қилди.

Халқаро жамоатчилик бу янги совет ташаббусини СССРнинг холис нияти яна бир намойиши деб баҳолади. Зеро, Совет Иттифоқи илгари ГДРдан ўз ташаббуси билан 20 минг ҳарбий хизматчини, 1 минг танк ва бошқа жанговар техникани олиб чиқиб кетган эди, энди бунга қўшимча равишда Европадаги ўз қуролли кучларини яна қисқартиришга тайёр бўлиб турибди.

Ғарбдаги кўпгина обзорчилар совет тинчлик юришининг тобора ривожланиб бораётганини табриклаб, энди жавоб бериш навбати Америка томонига келганлигини ва конкрет совет таклифларидан бўйин товлаш йўлидаги уринишлар ҳеч кимни лақиллата олмаслигини тез-тез таъкидламоқдалар.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ОЛТИ ЭГИЗАК

● **Ироқда яшовчи 36 ёшли аёл Маҳбула Аҳмад олти эгизак кўрди. Уларнинг барчаси ўғил болалардир, деб хабар қилади Рейтер агентлиги. Эгизаклар ва онанинг соғлиғи яхши. Шунгача бу оилада тўрт бола бор эди.**

ЭНГ СЕМИЗ МУШУК

● **«Гиннес» рекордлар китобида «одамлар эришган ютуқлар»гина рўйхатга олинмаганида эди, эҳтимол Триддлес лақабли мушук ҳам шу китобга киритилган бўлур эди. Лондон радиоси таъсис этган биринчи мукофот — «Буюк Британиянинг энг семиз мушуги» сифатида Триддлесга берилди. Дарҳақиқат, унинг вазни 13,5 килограмм келади, бели эса 75 сантиметрга, тумшуғидан думининг учигача бўлган узунлиги қарийб бир метрга етади.**

Триддлес шу даражада семирганки, ҳатто бўйнини ҳам бура олмайди. Уни Паддингтон темир йўл вокзалининг «раҳмдил» хизматчилари боқишади. «Чемпион» бу ерда 12 йилдан бери яшамоқда. Пассажирлар ҳам Триддлес ҳақида ғамхўрлик қилиб туришади. Мушук махсус тўшакда ухлайди.

ЛИВАНДА ТАШВИШЛИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ, 25 февраль. (ТАСС). Жанубий Ливанда ташвишли вазият ҳамон сақланиб қолмоқда. «Ливан жанубини ҳимоя қилувчи армия» деб аталаётган ва сотқин майор Ҳаддад бошчилик қилаётган «армия» газандалари Тель-Авивнинг кўрсатмаси билан Жуб-Женин шаҳрини ишғол этдилар. Ҳаддад америкалик бир группа журналистларга ўзининг қуролли отрядлари сонини 12—15 минг кишига етказишни режалаштираётганлигини айтди. Мамлакат жанубида қора ишларни амалга ошираётган Исроил одами шайкаларининг кучайтирилиши Ливан ҳукумати маъмурларининг суверенитетини кўпоришга олиб келади, Ливаннинг бутунлигини хавф остида қолдиради.

Исроил ҳарбийлари ва Ҳаддад сепаратчиларининг сурбетларча ҳаракатлари Ливан ватанпарварларининг тобора кучли қаршилигига дуч келмоқда. Кеча Бекаа водийсининг ҳарбий қисмидаги Камед-ал-Лоз Аҳфли пункти районида танкларни ташиётган Исроил транспорти мина билан портлатилди, босқинчилардан бир неча киши ўлди ва жароҳатланди.

Байрутда «Ливан ватанпарварлари қаршилик фронти»нинг мамлакат гражданларига мурожаатномаси эълон қилинди. Мурожаатномада ливанликлар жипслашишга ва босқинчиларга қарши кенг кўламда партизанлар урушини авж олдириб юборишга даъват қилинади. Фронтнинг ахборотида куни кеча ватанпарварлар босқинчиларга қарши муваффақиятли операция ўтказганликлари хабар қилинади. Улар Жанубий Ливандаги Кэфрава ва Даер-аз-Захраний аҳоли пунктлари яқинида пистирма қўйиб Исроил ҳарбий автомашиналари колоннасини ўққа тутдилар ва улардан иккитасини яксон қилдилар.

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

ПЕКИН, 25 февраль. (ТАСС). Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллиги муносабати билан СССРнинг ХХРдаги элчихонаси вакиллари Хитойни озод қилиш учун япон милитаристларига қарши жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларининг Харбин, Чанчунь, Шэньян, Далянь ва Ухань шаҳарларидаги ёдгорликларига гулчамбарлар қўйдилар.

Маҳаллий маъмурият ва Хитой — Совет дўстлиги жамияти бўлимларининг вакиллари ҳам гулчамбарлар қўйишди.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

НОХУШ РЕКОРД

Копенгагенда яқинда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, Даниянинг ташқи қарзи 1982 йилнинг охирларига бориб ғоятда рекорд миқдорга етган. У 155 миллиард кронани ташкил этади. Иқтисодчилар Даниянинг валюта-молия қийинчиликлари биринчи навбатда пулнинг қадри жуда тез тушиб кетаётганлиги ва тўлов балансидаги камомад ниҳоятда ортиб бораётганлиги билан боғлиқ эканлигини қайд этмоқдалар. Тўлов балансидаги камомад ўтган йили 7,7 миллиард кроналик кўпайиб, ҳозирги пайтда 20,2 миллиард кронани ташкил этди.

ЖИНОЯТЧИЛИК КЎПАЙМОҚДА

Америкада жиноятчилик йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Айниқса, ёшлар ўртасида жиноятчилик тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Пенсильвания университети криминалистика профессори М. Уольфгэнгнинг тадқиқотлари шундан далолат беради. Унинг маълумотларига кўра, ёшлар қилаётган ўта хавфли жиноятлар сони кейинги ўн йил мобайнида қарийб 70 процент кўпайди. М. Уольфгэнг айтганидек, ҳуқуқларни бузиш миқдори ортиб бораётганлиги АҚШ шаҳарларидаги ёшларнинг турмуш шароитлари ҳаддан ташқари ёмонлиги билан бевосита боғлиқдир.

КЕМАСОЗЛИКДАГИ ТАНГЛИК

Брюсселдан берилган хабарга кўра, «Умумий бозор»га аъзо бўлган мамлакатларнинг кемасозлик саноати жиддий тангликни бошидан кечирмоқда. Европа ҳамжамиятлари комиссиясининг маълумотларига кўра, 1976 йилдан 1981 йилгача бўлган давр мобайнида тармоқда ишлаб чиқариш ҳажми 48 процент камайиб, ишсизлар 40 процент кўпайган. Греция, Италия ва Франция кемасозлик компаниялари айниқса кўп зарар кўрган.

НОННИ ҚАДРЛАНГ

Нон — ризқ-рўзимиз, халқимизнинг асосий бойлиги, дастурхонимиз безаги, фаровонлик, тўқчилик белгисидир. Нон — қанчадан қанча кишиларнинг ҳалол меҳнати билан вужудга келади. Шунинг учун ҳам нонни қадрлаш, унинг бир граммини ҳам исроф қилмаслик, халқ бойлигини эъзозлашнинг намунаси бўлмоғи керак. Қуйида нонни тежаш, увол қилмаслик тўғрисида редакцияга келаётган хатларнинг баъзиларини эълон қиламиз.

ЭЪЗОЗЛАШ КЕРАК

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимиз фаровонлигини ошириш борасида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Биз шубҳасиз, бундай тўкин-сочин ва гўзал ҳаёт қадрига етишимиз, партиямизнинг беқиёс меҳрибонликларига фидокорона меҳнатимиз билан жавоб беришимиз керак. Шу кунларда, мамлакат Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш учун қизғин кураш бораётган бир пайтда ҳар биримизнинг зиммамиздаги масъулият янада ошади.

Маълумки, ғалла, нон маъмурчилигимизнинг бош омили саналади. Шунинг учун ҳам партиямиз ғаллачиликни ривожлантириш масаласини кун тартибига қатъий қилиб қўймоқда. Негаки, дон мўл бўлса, нон кўпаяди. Жумладан, бизнинг бригадамиз коллективи кўп йиллардан буён маккажўхоричиликни ривожлантириш, ғалла ва бошқа бошоқли экинлар ҳосилдорлигини ошириш борасида тинимсиз фидокорона меҳнат қилмоқда.

Шонли партиямизнинг Озиқ-овқат программасини турмушга изчил татбиқ этиш борасидаги ҳаётбахш кўрсатмасини барчамиз ҳам кенг маънода тушунишимиз зарур. Ана шу жиҳатдан қараганда дастурхонимиз кўрки бўлган нонни, унинг ушоғини ҳам қадрлаш, аввало, партиямиз кўрсатмаларига амал қилишнинг бир рамзи бўлса, иккинчидан, халқимизнинг қадимий удумларига чуқур ҳурмат ҳамдир.

Очиғини айтадиган бўлсам, ҳозирги вақтда кўпинча тўқликка шўхлик қилиш ҳоллари учраб турибди. Олисда қолган очарчилик даври, урушнинг машаққатли йиллари қийинчиликларини бошидан кечирмаган кейинги авлод вакиллари нон қадрини унчалик билишмайди. Баъзи тўйларда, маъракаларда муқаддас нон шунчалик кўп исроф қилиб юбориладики, бунга ачиниб кетасан. Яна бир афсусланарли жойи шундаки, исрофгарчиликни тўйбоши, кенг жамоатчилик вакиллари кўриб-билиб туришади. Лекин бу ҳақда ҳеч ким лом-мим демайди.

Халқимиз нонннинг ушоғи ҳам нон, деган нақлни кўп ишлатади. Бунинг маъноси шуки, нонннинг ушоғини ҳам қадрлаш, эъзозлаш лозим. Баъзан унинг тескарисини учратамиз. Айрим кишилар молларни нон билан боқишади. Бу — ўта инсофсизлик, нонтепкилик. Ғаллакорлар меҳнатига, нонга нисбатан ҳурматсизликку.

Шу ўринда яна бир муҳим масалани ўртага ташлагим келади. Менимча, исрофгарчиликнинг олдини олиш, шубҳасиз тайёрланаётган нонларнинг сифатига ҳам боғлиқдир. Демак, нон комбинатларининг ишчи-хизматчилари, районлардаги новвойхоналарнинг мудирлари масаланинг бу жиҳатига алоҳида эътибор беришлари лозим. Афсуски, кўпгина нон комбинатлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар сифати унчалик талабга жавоб бермайди. Масалан, Самарқанд шаҳридаги нон маҳсулотлари комбинати, Иштихон район умумий овқатланиш жамиятига қарашли новвойхоналар фаолияти ҳақида ана шундай фикрларни бемалол айтиш мумкин.

Нон — умумхалқ бойлиги! Унинг қадр-қимматига етиш, исроф қилмаслик ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Жўрақул ҚЎШОҚОВ, Самарқанд область Иштихон районидаги Навоий номли колхоз маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи, СССР Давлат мукофотининг лауреати.

УНУТИБ БЎЛАДИМИ?

Уруш йиллари эди. Ҳеч ёдимдан чиқмайди. Куни билан ишлаган онам даладан қайта туриб қўшни аёлга ҳасрат қиларди:

— Эй, опажон, қани эди, бир қоп ун бўлса-ю, тандир тўлдириб нон ёпиб, болаларга берсам, иссиққина нондан тўйиб-тўйиб есалар!

У аскарларга атаб, мева қоқи жўнатиш билан бирга ҳар дона донни жуда авайлаб асрарди, буғдой ўрилган жойлардаги бошоқларни териб келиб, тегирмонда торттирарди.

— Айналай, сабрнинг таги олтин, дейдилар. Бу кунлар унут бўлса ажаб эрмас, — дерди қўшнимиз.

— Айтганингиз келсин!

Уларнинг суҳбати ана шундай ғамгин эди. Бу суҳбат мазмуни бир умр хотирамда муҳрланиб қолди.

Озми-кўпми мен ҳам уруш йиллари машаққатини бошимдан кечирганман, бир парча нон қанчалик қадрли бўлганини жуда яхши эслайман. Бугунги кунда район марказини, обод посёлкаларни кезар эканман, нон дўконлари олдида тўхтаб қоламан, ширин-шакар нон ва нон маҳсулотларига қараб ўша суҳбатни эслайман, онамнинг орзуси ушалганидан дилим қувончга тўлади.

Нон ҳамма вақт қадрли бўлиб келган, бундан кейин ҳам қадри ошса ошадики, камаймайди. Шунинг учун нон кўп-ку, деб исрофгарчиликка йўл қўйишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Районимиз матлубот жамиятида ўнлаб нон дўконлари, ошхона, буфет-ресторанлар бор. Уларнинг ҳар бирида кунига кўплаб нон истеъмол қилинади. Биз ана шу умумий овқатланиш корхоналарида нонннинг бир граммини ҳам исроф қилмаслик учун курашамиз. Бунинг учун бошқа тадбирлар билан бирга хўрандалар орасида нонни тежаш, асраш, авайлаш борасида ҳам тушунтириш ишлари олиб борилади. Натижада хўранда ўз истеъмолига яраша нон олиб, бир ушоғини ҳам исроф қилмайди, шунингдек, суви қочган нонларни духовкада қотириб, яна истеъмол мақсадида фойдаланамиз.

Орзиқул МАМАТҚУЛОВ, Жиззах район матлубот жамияти правлениеси раиси.

БАХТЛИ НОМЕРЛАР

26 февралда бўлиб ўтган «Спортлото» 9-тиражининг натижалари:

«49 дан 6»: 3, 7, 8, 26, 35, 46.

«36 дан 5»: 10, 16, 19, 24, 30.

(ТАСС).

Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида аёллар рўмоли ишлаб чиқарадиган цех очилди. Унда тайёрланаётган дастлабки маҳсулотлар ўзининг ранго-ранглиги, миллий безаги билан харидорлар диққатини жалб этяпти. Суратда: корхонанинг илғор ишчилари Маъмура Ғафурова, Лобар Орипова ўртоқлар иш устида.

В. Сироткин фотоси.

АХБОРОТ

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ

Ўзбекистон китобхонлар жамияти Избоскан район ташкилоти меҳнаткашлар ўртасида китоб пропагандаси бўйича катта иш олиб боряпти. Турли-туман тадбирлар ўтказяпти. Шу сабабли бу ерда аъзолар сони ҳам йил сайин кўпаймоқда.

1982 йил якунига кўра район ташкилоти республикада биринчи ўринни қўлга киритди. Ғолиб ташкилот Ўзбекистон китобхонлар жамиятининг кўчма Қизил байроғи ва 200 сўмлик турли бадиий ва сиёсий адабиётлардан иборат мукофот билан тақдирланди. Яқинда жамият Андижон область ташкилотининг III пленумида избосканликларга тантанали вазиятда кўчма Қизил байроқ топширди.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

САНАТОРИЙ КЕНГАЙМОҚДА

Тўрақўрғон районидаги «Шаҳанд» санаторий-профилакторийсида ҳозирги кунда ошқозон-ичак, бод ва бошқа етти хил касаллик даволанадиган бўлим ишлаб турибди. Бу ерда яқинда ҳаракат аъзолари ва бўғим касалликларини даволаш мақсадида массаж бўлими очилди. Ҳадемай, шу ернинг ўзидан чиқадиган шифобахш сув билан муолижа комплекси ҳамда 200 ўринли янги даволаш корпуси иш бошлайди. Ана шунда бу ерда бир ойда 500 киши даволаниб, дам олиб қайтадиган бўлади.

Санаторийда ёрдамчи хўжалик ишлари яхши йўлга қўйилган. Эндиликда, жумладан, четдан тухум келтиришга ҳожат қолмади, ёрдамчи хўжаликда 2 мингга яқин товуқ боқилмоқда. Теплицадаги 300 туп лимоннинг икки юзтаси ҳосилга кирди.

И. НИШОНОВ.

ЗИЁ ТАРАТИБ

Тозагул Сафарбоева номини Беруний районидаги Будённий номли совхознинг «Толлиқ» бўлими меҳнаткашлари алоҳида ҳурмат-эҳтиром билан тилга оладилар. Ўн йилдан ошдики, у «Коммунизм» қишлоқ Советига қарашли 3-кутубхонага мудирлик қилиб, ҳамқишлоқларига намунали хизмат кўрсатиб келмоқда. Кутубхона иш вақти меҳнаткашлар учун қулай пайтга тўғирланган. Бу ерда янги адабиётлар кенг тарғиб қилинади. Ҳар ойда бир марта китобхонлар конференциялари ўтказилади. Тарихий саналарга бағишлаб рангли стендлар жиҳозланади.

Кутубхонанинг китоб фонди уч ярим мингтадан ошди. Китобхонлар сони эса мингга яқинлашиб қолди.

Т. Сафарбоева дала ишлари қизғин тус олган пайтларда беш жойда кўчма кутубхона ташкил этади. Шу йўл билан у механизаторлар, чорвадор ва пахтакорларнинг маданий ҳордиқ чиқаришларига, билимларини оширишларига яқиндан ёрдам бермоқда.

М. МУҚОНОВ.

* * *

Шунингдек, газетхонлардан **О. Шарипов, Д. Абдуллаев, Б. Жуманиёзова, Р. Юсупов** (Хоразм), **Ҳ. Холбоев, Х. Аҳмедова, А. Тошбоев** (Тошкент), **О. Сайлиев** (Бухоро), **Н. Файзиева, Ш. Ҳасанов, Ш. Қурбонов** (Навоий), **А. Тўхтабоев, О. Мадраҳимов** (Наманган), **Х. Гулбоев, Б. Абсатов** (Сурхондарё), **Н. Товбаев** (Жиззах), **Ш. Тўрдиева** (Фарғона) ва бошқалар ҳам редакциямизга турли мазмунда хат-хабарлар йўллашган.

ҲАСРАТ

ФЕЛЬЕТОН

ёки Қарши шаҳридаги ёғ-экстракция заводида меҳнат интизомининг бузилаётганлиги ҳақида

Заводга тағин комиссия келармиш...

Буни эшитиб Эргаш Қурбонов ғижиниб қўйди. «Одамларнинг килишга иши қолмабди-да, — деди у ўзига ўзи. — Буларни ҳам аввалгиларидай тарвузини қўлтиғидан тушириб жўнатаман. Мени ким деб ўйлашаяпти». Дарҳақиқат, Эргаш Қурбонов катта одам. Қашқадарё-дай областдаги энг катта заводлардан бирининг директори. Биров унинг товуғини кишт, мушугини пишт деб кўрсинчи... У ўтирган жойида қулочларини кериб, гоз керилиш қилганди, суяклари қисирлаб кетди.

Директор эшик тагида кутиб турган секретарга буюрди:

— Партком, завком, бош инженер, цех бошлиқлари, хуллас, активларнинг ҳаммасини чақир, навбатдаги мажлисни ўтказамиз.

Зум ўтмай директорнинг кабинетида ҳамма жамулжам бўлди.

— Ўртоқлар, — деди қовоғидан қор ёғиб Эргаш Қурбонов. — Ўзларингиздан қолар гап йўқ, заводимиз бир неча йилдан бери оқсаб келяпти. План бажарилмаганидан кейин сабабини суриштирадиганлар ҳам кўпайиб қоларкан. Бошимиз комиссиядан чиқмай қолди. Ҳаммасининг топган гапи битта: «План нега бажарилмади? Қачонгача судралласизлар? Меҳнат интизоми нега бўш?... Эшитиб ўтириб ёниб кетгудай бўламан. Ҳой, ўртоқ, бажармаса, бизнинг корхона планини бажармайди, сенга нима? Ўтган йили шундай бўлиб қолган бўлса, бу йил тузатиб олармиз, деворгим келади. Билмадим, қаёқдан олишганикин, қўлларидаги қоғозда заводимизга тегишли ғиж-ғиж рақам, шунга қараб суриштиришганни-суриштирган: заводда 400 га яқин киши ишлайди, кунига 75-80 тонна ёғ, бир йилда эса 14 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилиши керак. Икки йилдан бери планни уддалай олмай келяпсизлар. Бурноғи йили планда белгилангани дан 863 минг сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилган эди, ўтган йили ҳам шундай бўлиб қолди, дейишади, худди буни ўзим билмагандай. Охири чидаб туролмадим. Олдин шу ерда бош инженер бўлиб ишлаган бўлсам ҳам фақат директорлик пайтимдагига жавоб бераман. Шу курсига ўтирганимга энди олти ой бўлди, дедим. Қалай, мен ҳам аноййи эмас эканманми? Ишқилиб, уларни оғиз очирмай қўйдим. Ўтириб-ўтириб гап тополмай, дийдиёларини бошқа ёқдан бошлашди. Эмишки, ўтган йили маҳсулотни реализация қилиш плани 89.8 процентда қолганлигига меҳнат интизоми бўшашиб кетгани, иш вақти беҳуда соврилаётгани, кадрлар ўртасида қўнимсизлик кучайиб кетгани сабаб бўлаётганмиш. Мусобақа шартлари ишлаб чиқилмаганмиш. Агар меҳнат интизомини бузувчилар мусобақаси ўтказиладиган бўлса, бизлар биринчиликни олармишмиз. Топган гапларини қаранглар... Яна қўлидаги қоғозига қараб маъмуриятнинг рухсати билан бир йилда 690 киши ишини ташлаб, шахсий юмуши билан шуғулланибди, 310 киши-куни прогул бўпти, шу йилнинг биргина январь ойида сизларнинг рухсатингиз билан 163 киши-куни сабабсиз, 26 киши-куни шамолга соврилиб кетибди, дейишларига ўлайми? Нима, биров «уйга катта холам келиб қолдилар, бозорга бориб у-бу нарса олай» деб турса, жавоб бермай бўладими? Ахир, катта хола, катта амма дегани ҳар куни меҳмон бўлиб келавермайди-ку. Ўша ишчи бир кун ишдан қолиб катта холасининг дийдорига тўйса тўйибди-да, тўғрими?

Энди булар-ку, майли, комиссия дегани келиб кетаверадиган нарса. Аммо ўзимиз ҳам интизомни мустаҳкамлаш тўғрисида ўйлашимиз керак. Шундай қилишимиз лозимки, токи ишхонадаги гап кўчага ўрмалаб чиқиб кетмасин. Агар биров планни ё интизомни суриштириб қолгудай бўлса, ҳамма айбни цехлардаги технологик ускуналар эскириб қолгани сабабли тез-тез бузиляпти, шунинг учун иш вақти бекор ўтяпти, дейсизлар. Дурустми?..

У ер-бу ердан баъзи бировларнинг «Тушундик, бу ёғидан хотиржам бўлинг», деган овозлари эшитилди-ю, аммо кўпчилик мум тишлагандек жимгина ўтираверди. Дунёда сукунатнинг чўзилиб кетганидан ёмони бўлмас экан. Бир маҳал бир нарса «тап» этган эди, ҳамма ўша ёққа ўгирилиб қаради. Эгнидаги коржомаси билан келиб ўтирган бир ишчи тиззасига «тап» этиб бир уриб, ўрнидан туриб кетган экан. Директор унга тикилиброқ қараб таниёлмади. Ким бўлдийкин? Қайси цехдан келдийкин? Бу ерга фақат мутахассислар билан активлар чақирилган эди-ку, нега у келиб ўтирибди. Қани, қулоқ солиб кўрсин-чи, нима деяркин...

— Гапнинг пўсткалласини айтсам, интизомсиз ва ишёқмасларнинг куни туғилганига маъмурият, унинг келишувчилиги сабаб бўляпти, — деди бояги ишчи директорга қўлини пахса қилиб. — Баъзи интизомсизлар ҳатто икки-уч ойлаб ишга келмай юрса ҳам ҳеч ким ғиқ этмайди. Менга бунақа ўқраймаг, ўртоқ Қурбонов, қўлимда далилим бўлгани учун айтяпман бу гапларни. Мисолми? Мана мисол: лаборант Клара Дилмуродова 1982 йилнинг февралидан, слесарь Файзулло Йўлдошев апрель ойидан, тарозибон Раҳмат Жалилов бўлса икки ойдан бери ишга келмайди. Кассир Ҳиммат Қодирова ҳам ўтган йилнинг сентябрь ойида дом-дараксиз кетганича, ҳали ҳам келгани йўқ. Ишонмасангиз кадрлар бўлимининг катта инспектори Николаевадан бир сўранг, сўроқ-истоқсиз кетиб қолган қирққа яқин кишининг меҳнат дафтарчаси ҳалигача унинг қўлида турибди. Тўғрими, ўртоқ Николаева?

— Э, кишиларнинг бекўним бўлиб қолгани олдида булар ҳали ҳолва-ку, — бояги ишчи ўрнига ўтирар-ўтирмай, унинг ўрнини янгиси эгаллади. — Ўтган йилнинг ўзида 107 киши ишдан бўшаб, 80 киши ишга янгидан қабул қилинибди. Шу йилнинг январида ҳам 13 киши хайр-маъзурни насия қилиб жўнаб қолди. Кўриб турибсиз, остона хатлаб келганлардан кетувчилар кўп. Завод карвонсаройга айланиб қолди, — нотиқ директорга кўз қирини ташлаб яна гапида давом этди.— Сизларга «сир» бўлса ҳам, яна бир гапни айтай: бош мутахассисларнинг кўпчилиги олий маълумотли эмас, ўрта маълумотли. План бўлимининг бошлиғи Раиса Алёшенцова, бош инженер Умидилло Аҳмедов бор-йўғи ўрта махсус маълумотга эга. Бош технолог Амирқул Муҳаммадиевни эса қўяверасиз, унинг мутахассислиги педагог. Бу ер мактаб эмас, завод, ўз мутахассислигингиз бўйича ишласангиз бўлмайдими, десак, директор бўлганларингда тергайсанлар, ҳозирча бу ерга Эргаш акам директорлар, дейди. Ана шундай кишилар «бош мутахассис» бўлгани учун ҳам ускуна ва механизмлар тўғри ишламай, ёғнинг бир қисми шелуха ва кунжарага қўшилиб кетяпти, сифатнинг эса думи хуржунда бўлиб қолди...

Эргаш Қурбонов бу нотиқни ҳам таниёлмай турганди, қараса тили борган сари «заҳарланиб» боряпти. Уни илиқ-иссиғида гапдан тўхтатмоқчи бўлиб, илжайганича: «Ўртоқ, сиз кимсиз ўзи, бизда ишлайсизми, ишласангиз, исмингизни айтинг, танишиб олайлик» деб кўрган эди, қаёқда, у директорни бир ёқда қолдириб, бош инженер У. Аҳмедовга ёпишиб, қамчилай кетди.

— Ўтган йили пландагидан 280 тонна кам юқори сортли ёғ ишлаб чиқарилибди. Нега елка қисасиз, ускуналарнинг ишлашидан вақтида боҳабар бўлиб турганингизда шундай бўлмасди. Ҳовлида тепа бўлиб уюлиб ётган юзлаб тонна шелуха ва кунжараларга ҳам жонингиз ачиса-чи...

Директорга бу иккала нотиқ ҳам камлик қилиб турган экан, орага энди бош бухгалтер Абдусалом Назаров ҳам (табба унга нима бор экан-а!) суқилиб, юзингда кўзинг борми демай тарсиллатиб гапира кетди:

— Рантабеллик, рентабеллик деймизу, уни ҳатто тушимизда ҳам кўраётганимиз йўқ. Шундай бўлгач, ишчиларга бериладиган мукофот ҳам анқонинг уруғи бўлиб қолди. Бунинг устига ўтган йили бекор туриб қолган вагонлар учун деб 4600 сўм, бажарилмаган юк ортиш планлари учун деб 20.5 минг сўм жарима тўлабмиз. Йўқ, овора бўласизлар, бу жарималар директоримизнинг ёки бош инженеримизнинг киссасидан эмас, корхонанинг кассасидан тўланди...

— Заводдаги ўғирликлардан ҳам гапиринг, — ўтирганлардан кимдир луқма ташлади. — Юлғичларга жиддий чора кўрилмаётгани ҳам четда қолмасин...

Завод директори Эргаш Қурбонов аввал «нега буларнинг жағи бутун бунчалик очилиб қолди, илгари бир нарса десам, куллуқ қилиб туришарди-ку?» деб ҳайрон бўлиб, кейин эса танқидларнинг тиғи ўткирлашиб боргани сари тишини тишига босиб, аранг чидаш бериб турди-ю, бироқ кейинги гапни эшитгач, ўрнидан қандай қилиб туриб кетганини билмай қолди.

— Намунча чирсилламасанглар, — деди у қовоғини уйиб. — Ахир, биз ҳам меҳнат интизомини бузувчиларга, ишёқмас, дангаса ва ўғриларга қўл қовуштириб қараб турганимиз йўқ-ку. Озмунча одамнинг таъзирини берялманми. Шу йилнинг ўзида ишчи Адаш Худойқуловни, аппаратчи Салим Эшмуродовни, юкчи Исмоил Суяров билан Абдуғани Аққиевларни ишдан ҳайдадимми? Ҳайдадим. Навбатчи электрик Абдумўмин Тоировни огоҳлантирдимми? Огоҳлантирдим. Иқтизомни бузган пайвандчи Хайрулло Шодмонов, слесарь Нарзулло Ғаффоров, тарозибон Раҳматилла Жалилов сингари 15 кишини огоҳлантирган ҳам менку, ахир. Хўш, яна нима қилишим керак, айтинглар!

Кимдир луқма ташлади:

— Мажлисбозликни камайтириш керак!

Ҳаммаси бир бўлди-ю, шу кейинги гап ҳам бир бўлди. Енгилгина кулги кўтарилди. Бу кулги аста-секин кучайиб, қаҳ-қаҳага айланиб кетди. Ўтирганлар Эргаш Қурбоновга бармоқ нуқтаб, қаҳқаҳа отиб кулишар, азбаройи кулгининг зўридан юзлари қизариб, бўғриқиб, чирмандадай керикиб кетса ҳам тинмай кулишарди. Директор мажлисни камайтириш ҳақида яна битта мажлис ўтказиш лозимлиги тўғрисида оғиз очмоқчи бўлди-ю, бироқ гапи оғзида қолди. Ҳеч ким уни эшитгиси келмади. Шундан кейин у бу ерда ким директор эканлигини кўрсатиб қўймоқчи бўлиб, столни чунонам гурсиллатиб урдики, ҳатто унинг гумбурлашидан ўзи ҳам чўчиб... уйғониб кетди. Анча жойдан югуриб келгандай аъзойи бадани терлаб-пишиб кетибди. Мажлисни ҳам, ундаги узиб-узиб оладиган аччиқ гапларни ҳам тушида эканлигини фаҳмлаганидан кейин енгил тин олди. Қаёқдан ҳам ишлаб ўтириб, кўзи илинибдийкин? У ўрнидан туриб хонани бир неча марта айланиб чиқса ҳам кўнглига чўккан ғашлик босилмади. Уст-устига уф тортиб, ваҳми ортиб кетаверди. Мажлис ўтказмоқчи бўлиб тайёрлаётган докладига кўз югуртирган эди, бошини беихтиёр чангаллаб қолди. Чунки ҳақиқатан ҳам корхонада директор ҳозиргина туш кўргандай меҳнат ва план интизоми бўш, ишлар ўлда-жўлда эди. «Бу гаплар остона хатлаб, кўчага чиқиб кетса нима деган одам бўламан. Областдаги партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари бу ишимга қандай қарашаркин?» — деган хаёл кўнглидан ўтди.

Дарҳақиқат, Эргаш Қурбоновнинг ташвишланганича бор. Агар Қарши ёғ-экстракция заводида думи хуржунда бўлиб қолган ишлар юқори ташкилотларнинг қулоғига етиб боргудек бўлса, улар бундай аҳволга қандай баҳо беришаркин?

Мусо КАРОМОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕАТР-РАССОМЛИК САНЪАТИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: тиллар;
ўқитувчилар: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод, музикали театр актёри маҳорати, расм, архитектура-декоратив пластика ва керамика, музика тарихи ва назарияси (3 ўрин).

Конкурс муддати — 13 мартгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Г. Лопатин кўчаси, 77-уй. Телефон 56-28-80.

●

Қирғизистон ССР автомобиль транспорти ва шоссе йўллари министрлиги

«ФРУНЗЕАВТОРЕМОНТ»

ишлаб чиқариш бирлашмаси

1-ТЎҚМОҚ АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ

ГОСТга мувофиқ равишда «ГАЗ-53А», «53Б» шассилари (кузовсиз), **«ПАЗ-672» автобуслари** (барча модификациядаги, кулисслилардан ташқари), **«ЛАЗ-695Н», «ЛАЗ-695М» автобусларини**

чекланмаган миқдорда

КАПИТАЛ РЕМОНТГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Завод аддреси: 722200, Қирғизистон ССР, Тўқмоқ шаҳри, 8-алоқа бўлими, Заводская кўчаси, 68-уй.

●

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

28 февраль соат 16.00 ва 19.30 да
1 март соат 19.30 да

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Қобилжон ЮСУПОВ ва бошқалар.
Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

●

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/IIда **Кулги ва шодлик кечаси** (16.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Аралаш ҳайвонлар группаси» атракционининг гастроллари** (19.30).

●

Газетанинг 26 февраль сонида эълон қилинган 1983 йилги пул-буюм лотереяси биринчи чиқарилиши бўйича 22—23 февралда Ангрен шаҳрида ўтказилган ютуқлар тиражининг расмий жадвалидаги серия номери 03108 бўлган лотерея билетининг номери 002 деб тузатиб ўқилсин.

Ўзбекистон Театр жамияти коллективи Тошкент давлат консерваториясининг доценти, Ўзбекистон Театр жамияти аъзоси

Карим Азимович АЗИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат университети коллективи ўзбек филологияси факультети ўқитувчиси

Исмоил Исоқович ИСОҚОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 ФЕВРАЛЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Совет диёридаги учрашувлар. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Ҳаётга йўлланма. 15.15 — Келган куни—кетган куни. Фильм-спектакль. 17.40 — Мультфильм. 17.55 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Музика ҳамма учун. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — Бокс бўйича халқаро учрашув. АҚШ — СССР. 23.05 — Футбол шарҳи. 23.25 — Конькида югуриш спорти бўйича жаҳон чемпионати. 23.55 — Янгиликлар.

МОСКВА-II 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Сен нимани танлаган бўлардинг. Бадиий фильм. 10.45 — Ҳайвонот оламида. 11.45 — Днепропетровск телевидение студиясининг программаси. 13.15 — Дўстларимиз чеҳраси. 14.10 — Стадион ҳамма учун. 14.30 — Ҳужжатли фильм. 14.45 — Ёш оила клуби. 16.00 — Чин қалбдан. 18.00 — Сарсонлик-саргардонликда. Бадиий фильм. 4-серия. 19.30 — Бутунжаҳон студентлар қишки ўйинларида. 20.00 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Қалбга яқин қўшиқлар. 21.30 — Время. 22.05 — Яна севги ҳақида. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.50 — Оналар мактаби. 11.20 — Сеҳрли тўн. Бадиий фильм. 12.35 — Қувноқ стартлар. 13.55 — Сенинг муқаддас бурчинг. 14.35 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.30 — Бойчечак. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оперетта таклиф этади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Цирк! 21.30 — Время. 22.05 — Эртага — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи: Кўрсатув ва концерт.

16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

28 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Жанубдан келаётган тачанка. Бадиий фильм. 11.05 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Актёр санъати. 17.30 — Оналар мактаби. 18.00 — Виктор Семенихин ва унинг бригадаси. 18.15 — Концерт. 18.35 — СССР Давлат мукофотининг лауреати Н. А. Логачёв билан учрашув. 19.15 — Конькида югуриш спорти бўйича жаҳон чемпионати. 19.45 — Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат. 20.15 — Олам кинокамера кўзгусида. 21.30 — Время. 22.00 — Экран усталари. 23.15 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Рус тили. 10.55 — Бредбери. 11.40 ва 12.40 — Тарих. 12.05 — Фан ва турмуш. 13.05 — Физика. 13.35 — М. А. Шолохов. Ошга ўртоқ, бошга тўқмоқ. 14.05 — География. 14.35 — М. П. Мусоргский. 15.05 — Сен қонунни биласанми? 15.35 — А. Толстой асарлари саҳифаларида. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Фақат бир кун ёз бўлади. Бадиий фильм. 20.00 — Бутунжаҳон студентларининг қишки ўйинларида. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ўсимликлар дунёси. 21.30 — Время. 22.00 — Камалак. 22.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. Динамо (Москва) — «Трактор». 00.35 — Гандбол бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Физика. 12.00 — Фирманинг сири. Телевизион фильм. 12.30 — География. 17.45 — Ўсмир ва қонун. 18.20 — Ёшлик. 18.50 — Илҳом. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Футбол чорраҳаларида. 20.30 — Ахборот. 21.00 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Қизиқувчилар экрани. 18.45 — Олий математика. 19.45 — Телевизион фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Шундай аёллар яшайди. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.10 — Ҳар бир корхонага — ёрдамчи хўжалик. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Дил куйлари. Концерт. 9.15 — Табассум радиожурнали. 10.30 — Э. Солиҳов қўшиқлари. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Замин ва замондош. 15.40 — «Обид Юнусовнинг оддий кунлари». Ижодий портрет. 17.00 — Музикали учрашувлар. 18.15 — Спорт программаси. 18.30 — Студентлар ва ёшларнинг талабларига биноан концерт. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Тошкент байрамга ҳозирлик кўрмоқда. 21.10 — Оламда тинчлик бўлсин. 22.30 — Лирик концерт. 23.10 — Баскетбол. «Университет» (Тошкент) — «Строитель» (Куйбишев).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС
700000, Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.